

Kaunite kunstide ainekava

Sisukord

1. Kaunite kunstide tundide arv põhikoolis	4
2. Muusika põhikoolis.....	4
2.1. Muusikaõpetuse õppe- ja kasvatusesmärgid põhikoolis.....	4
1. klass - 2 tundi nädalas (70 tundi)	4
2. klass - 2 tundi nädalas (70 tundi)	6
3. klass - 2 tundi nädalas (70 tundi)	7
4. klass - 2 tundi nädalas (70 tundi)	9
5. klass - 1 tund nädalas (35 tundi)	11
6. klass – 1 tund nädalas (35 tundi).....	13
7. klass - 1 tund nädalas (35 tundi)	15
8. klass – 1. tund nädalas (35 tundi).....	17
9. klass – 1 tund nädalas (35 tundi).....	19
3. Kunst põhikoolis	20
3.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid kunstiõpetuses põhikoolis.....	21
3.2. II kooliastme õpitulemused kunstiõpetuses	21
Kunstiõpetus - 5. klass	21
Kunstiõpetus - 6. klass	22
II kooliastme õppesisu ja õpitulemused	23
II kooliastme õpitulemuste hindamise kriteeriumid	25
III kooliastme õpitulemused kunstiõpetuses	28
Kunstiõpetus - 7. klass	29
Kunstiõpetus - 8. klass	30
Kunstiõpetus - 9. klass	32
III kooliastme õppesisu ja õpitulemused.....	33
III kooliastme õpitulemuste hindamise kriteeriumid	36
4. Tehnoloogia põhikoolis.....	40
4.1. Tundide arv klassiti.....	40
4.2. Tundide jaotus käsitöö, kodunduse, tehnoloogiaõpetuse ja projektitööde vahel II kooliastmes	40

4.3. Tundide jaotus käsitöö, kodunduse, tehnoloogiaõpetuse ja projektitööde vahel III kooliastmes	40
4.4. Käsitöö ja kodunduse õppe- ja kasvatusesmärgid	41
4.5. Käsitöö ja kodunduse õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes klassiti	41
Käsitöö	41
Kodundus	42
Projektitööd.....	44
Tehnoloogiaõpetus	44
Kodundus tehnoloogia rühm.....	45
Käsitöö ja kodunduse õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes klassiti	45
Kodundus	47
Projektitööd.....	48
Tehnoloogiaõpetus	49
Kodundus tehnoloogia rühm.....	49
4.6. Tehnoloogiaõpetus.....	50
4.6.1. Tehnoloogiaõpetuse õppe- ja kasvatusesmärgid	50
II kooliastme õppesisu ja õpitulemused klassiti.....	50
A. Tehnoloogia igapäevaelus.....	50
B. Disain ja joonestamine	51
C. Materjalid ja nende töötlemine.....	52
Projektitööd tehnoloogiaõpetuses II kooliastmel.....	53
Tehnoloogiaõpetus - III kooliaste	54
A. Tehnoloogia igapäevaelus.....	54
B. Disain ja joonestamine	55
C. Materjalid ja nende töötlemine.....	56
Projektitööd tehnoloogiaõpetuses III kooliastmel	57
Projektitööd.....	58
5. Kaunite kunstide ainekava gümnaasiumis	61
5.1. Kaunite kunstide tundide arv gümnaasiumis.....	61
5.2. Muusika ainekava gümnaasiumis	61
5.2.1. Muusika õpetamise õppe- ja kasvatusesmärgid gümnaasiumis	61
Muusikaõpetus - I kursus 35 tundi.....	61
Muusikaõpetus - II kursus 35 tundi	62
Muusikaõpetus - III kursus 35 tundi	62

5.3. Kunsti ainekava gümnaasiumis	63
5.3.1. Gümnaasiumi õppe-eesmärgid kunstiõpetuses	63
5.3.2. Gümnaasiumi õpitulemused kunstiõpetuses	63
I kursus „Kunsti ajalugu ja muutuv olemus”	64
II kursus „Nüüdiskunsti sünd ja arengusuunad”	67
Gümnaasiumi õpitulemused kunstiõpetuses	70

1. Kaunite kunstide tundide arv põhikoolis

Õppeaine	Nädalatunde klassiti					
	5. kl	6. kl	7. kl	8. kl	9. kl	Kokku
Muusika	1	1	1	1	1	5
Kunst	1	1	1	1	1	5
Töö – ja tehnoloogiaõpetus	2	2	2	2	1	9
Kodundus ja käsitöö	2	2	2	2	1	9

2. Muusika põhikoolis

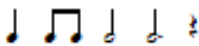
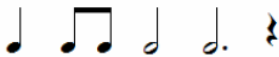
2.1. Muusikaõpetuse õppe- ja kasvatusesmärgid põhikoolis

Põhikooli muusikaõpetuses taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb laulupidude traditsiooni edasikandmise protsessis ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda;
- 8) teab Eesti ja paikkonna tuntumaid heliloojaid ja interpreete ning väärtustab kultuuritraditsioone;
- 9) mõistab, kuidas huvi valdkonna vastu, muusikalised võimed ja teadmised võimaldavad kujundada sellest hobi (harrastuse) või tulevad tulevikus kasuks ameti valikul.

1. klass - 2 tundi nädalas (70 tundi)

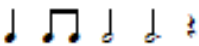

Õpitulemused	Õppesisu - teemad
<p>Laulmine</p> <ul style="list-style-type: none"> * laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; * mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; * laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; * laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega; * laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss); lastelaulud „Lapsed, tuppa“, „Kevadel“ (Juba linnukesed ...), * laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid SO, MI, RA); * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel) 	<ul style="list-style-type: none"> * häälekujunduslik töö: loomulik kehahoid ja hingamine, vaba toonitekitamine, selge diktsioon; emotsionaalsus laulmisel; oma hääle tundmaõppimine eakohaste laulude esitamisel; * meloodia laulmine käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi; * eakohased laste-, mängu- ja mudellaulud, kaanonid; eesti ja teiste rahvaste rahvalaulud; * ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss); lastelaulud „Lapsed, tuppa“, „Kevadel“ (Juba linnukesed ...), * õpib tundma astmeid SO, MI, RA ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi

<p>Pillimäng * kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des ning iseseisvates palades;; * rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus)</p>	<p>* kehapillimäng laulude saateks ja iseseisvate paladena; * rütmi- ja plaatpillid, nende mänguvõtted, lihtsad kaasmängud ja ostinatod laulude saateks ja iseseisvate paladena; * muusika sisu ja meeleolu väljendamine muusika esitamisel</p>
<p>Muusikaline liikumine * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises); * tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge</p>	<p>* muusika sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamine ja väljendamine liikumise kaudu; * eesti laulu- ja ringmängud</p>
<p>Omalooming * väärtustab enese ja teiste loomingut; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus); * loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks</p>	<p>* lihtsate improvisatsioonide loomine kehapillil; * lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine; * improviseerimine astmemudeleid kasutades; * teksti loomine – liisusalmid, regivärsid; * muusika meeleolu väljendamine enda loodud liikumise kaudu</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu * on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; * väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * seostab muusikapala selle autoritega. * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat</p>	<p>* muusika väljendusvahendid: meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja ülesehituse tundmaõppimine teemakohaste karakterpalade kaudu; * laul ja pillimuusika; * eesti rahavamuusika * muusikapala eakohane iseloomustamine; * muusika meeleolu ja karakteri väljendamine kunstitegevuse kaudu; * muusikateose seostamine selle autoritega</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses); * mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, paus, rütmifiguurid; * tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides; * astmetel SO, MI, RA, (JO) põhinevad mudelid; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars b) helilooja, sõnade autor;</p>	<p>* noodipikkused, rütmifiguurid ja pausid: nende tähenduse mõistmine ja kasutamine muusikalistes tegevustes; * 2-ja 3-osalise taktimõõdu tähenduse mõistmine ja kasutamine musitseerimisel; * astmete SO, MI, RA tajumine ja laulmine erinevates kõrguspositsioonides * oskussõnavara ja selle kasutamine: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, - helilooja, sõnade autor; - muusikapala, salm, refrään, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; - rütm, meloodia, piano, forte, vaikselt, valjult</p>

c) muusikapala, salm, refrään, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; d) rütm, meloodia, vaikselt, valjult, piano, forte	
Õppekäigud * huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli; * kirjeldab kogetud muusikaelamust ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara	* kontserdi-, teatri- ja muuseumikülastused, raamatukogud jne.

2. klass - 2 tundi nädalas (70 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu - teemad
Laulmine * laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; * mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; * laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule ning teiste rahvaste laule; * laulab eesti rahvalaule ja regilaulu seoses kalendritähtpäevadega; * laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Tiliseb, tiliseb, aisakell“ (Wirkhaus), KSG hümn (Rips); „Muti metro“ (Päts); „Uisutamas“ (Vettik) * laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid SO, MI, RA, LE, JO); * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel)	* häälekujunduslik töö: loomulik kehahoid ja hingamine, vaba toonitekitamine, selge diktsioon; emotsionaalsus laulmisel; oma hääle tundmaõppimine eakohaste laulude esitamisel; * meloodia laulmine käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi; * eakohased laste-, mängu- ja mudellaulud, eesti ja teiste rahvaste rahvalaulud; *kordab astmeid SO, MI, RA, õpib tundma astmeid LE, JO ja tajuma astmemudeleid kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi
Pillimäng * kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> des ning iseseisvates palades; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu; * rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus)	* kehapillimäng laulude saateks ja iseseisvate paladena; * rütmi- ja plaatpillid, nende mänguvõtted, lihtsad kaasmängud ja ostinatod laulude saateks ja iseseisvate paladena; * muusika sisu ja meeleolu väljendamine muusika esitamisel
Muusikaline liikumine * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises); * tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge	* muusika sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamine ja väljendamine liikumise kaudu; * eesti laulu- ja ringmängud
Omalooming * väärtustab enese ja teiste loomingut; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus); * loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;	* lihtsate improvisatsioonide loomine kehapillil; * lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine; * improviseerimine astmemudeleid kasutades; * teksti loomine – liisusalmid, regivärsid; * muusika meeleolu väljendamine enda loodud liikumise kaudu

<p>* loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks</p>	
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu * on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; * väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * seostab muusikapala selle autoritega. * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat</p>	<p>* muusika väljendusvahendid: meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja ülesehituse tundmaõppimine teemakohaste karakterpalade kaudu; * laul ja pillimuusika; * eesti rahavamuusika * muusikapala eakohane iseloomustamine; * muusika meeleolu ja karakteri väljendamine kunstitegevuse kaudu; * muusikateose seostamine selle autoritega</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses); * mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, paus, rütmifiguurid; * tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides; * astmetel SO, MI, RA, LE, JO põhinevad mudelid; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars b) helilooja, sõnade autor; c) muusikapala, salm, refrään, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; esimene volt, teine volt d) rütm, meloodia, vaikselt, valjult, vaibudes, valjenedes, piano, forte, fermaat, latern, segno.</p>	<p>* noodipikkused, rütmifiguurid ja pausid: nende tähenduse mõistmine ja kasutamine muusikalistes tegevustes; * 2-ja 3-osalise taktimõõdu tähenduse mõistmine ja kasutamine musitseerimisel; * astmete SO, MI, RA, LE, JO tajumine ja laulmine erinevates kõrguspositsioonides * oskussõnavara ja selle kasutamine: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, - helilooja, sõnade autor; - muusikapala, salm, refrään, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; - rütm, meloodia, piano, forte, vaikselt, valjult vaibudes, valjenedes, fermaat, latern, segno</p>
<p>Õppekäigud * huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli; * kirjeldab kogetud muusikaelamust ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara</p>	<p>* kontserdi-, teatri- ja muuseumikülastused võimaluse korral</p>

3. klass - 2 tundi nädalas (70 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu - teemad
<p>Laulmine * laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; * mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;</p>	<p>* häälekujunduslik töö: loomulik kehahoid ja hingamine, vaba toonitekitamine, selge Diktsioon, emotsionaalsus laulmisel; * oma hääle tundmaõppimine eakohaste laulude esitamisel;</p>

<ul style="list-style-type: none"> * laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; * laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega; * laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), Teele, tee, kurekesed", „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus), „Kevadpidu" (Elagu kõik); * laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi: JO,LE, MI, NA, SO, RA,DI, JO`, RA,,SO,; * duur- ja moll-helirida; * kasutab muusikalisi teadmisi laulmisel; 	<ul style="list-style-type: none"> * meloodia laulmine käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi; * mitmehääelse laulmise arendamine; * eakohased laste-, mängu- ja mudellaulud, kaanonid; eesti ja teiste rahvaste rahvalaulud; * ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke" (A. Kiiss); lastelaulud „Lapsed, tuppa", „Kevadel" (Juba linnukesed), „Kevadpidu" (Elagu kõik), „Rongisõit" (G.Ernesaks) * õpib tundma astmeid JO,LE, MI, NA, SO, RA, DI, JO`, RA,,SO, ja tajuma astmemudeleid kuulmise, käemärkide, noodi järgi; * õpib tundma duur- ja moll-helirida;
<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> des ning iseseisvates palades; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu; * rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab muusikalisi pillimängus; 	<ul style="list-style-type: none"> * kehapillimäng laulude saateks ja iseseisvate paladena; * rütmi- ja plaatpillid, 6-keelne kannel või/ja plokkflööt, nende mänguvõtted, lihtsad kaasmängud ja <i>ostinatod</i> laulude saateks ja iseseisvate paladena; * muusika sisu ja meeleolu väljendamine muusika esitamisel;
<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * kasutab muusikalisi teadmisi liikumises; * tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge; * polka, valss, labajalavalss, marss, menuett; 	<ul style="list-style-type: none"> * muusika sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamine ja väljendamine liikumise kaudu; * eesti laulu- ja ringmängud; * polka, valss, labajalavalss, marss, menuett;
<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> * väärtustab enese ja teiste loomingut; * kasutab muusikalisi teadmisi omaloomingus; * loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks; 	<ul style="list-style-type: none"> * lihtsate improvisatsioonide loomine kehapillil; * lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine; * improviseerimine astmemudeleid kasutades; * teksti loomine – liisusalmid, regivärsid; * muusika meeleolu väljendamine enda loodud liikumise kaudu;
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala dünaamikat, tempot, meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; * väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * seostab muusikapala selle autorite: Bach, Mozart, Tšaikovski, Ehala, Tungal, Käo; * teab žanreid: marss, ooper, ballett, tants: polka, valss, menuett; * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; 	<ul style="list-style-type: none"> * muusika väljendusvahendid: meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja ülesehituse tundmaõppimine teemakohaste karakterpalade kaudu; * laulu- ja pillimuusika; * muusikapala eakohane iseloomustamine; * muusika meeleolu ja karakteri väljendamine kunstitegevuse kaudu; * muusikateose seostamine selle autoritega;
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> * kasutab muusikalisi teadmisi muusikalises kirjaoskuses; 	<ul style="list-style-type: none"> * noodipikkused, rütmifiguurid ja pausid:

<p>* mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;</p> <p>* mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:</p> <p>a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordusmärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana, pide, sidekaar, duur- ja moll-helirida;</p> <p>b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;</p> <p>c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, <i>ostinato</i>, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;</p> <p>d) rütm, meloodia, tempo, tämber, dünaamika, <i>piano</i>, <i>forte</i>, fermaat;</p>	<p>nende tähenduse mõistmine ja kasutamine muusikalistes tegevustes;</p> <p>* 2-, 3- ja 4-osalise taktimõõdu tähenduse mõistmine ja kasutamine musitseerimisel;</p> <p>* astmete tajumine ja laulmine erinevates kõrguspositsioonides;</p> <p>* duur- ja moll-helirida;</p> <p>* oskussõnavara ja selle kasutamine: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordusmärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana, pide, sidekaar, duur- ja moll-helirida, helilooja, sõnade autor, muusikapala, salm, refrään, kaasmäng, eelmäng, vahemäng, rütm, meloodia, piano, forte, rütm, meloodia, tempo, tämber, dünaamika;</p>
<p>Õppekäigud</p> <p>* huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli;</p> <p>* kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;</p> <p>* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara;</p>	<p>Kontserdi-, teatri- ja muuseumikülastused, raamatukogud, õuesõpe jne.</p>

4. klass - 2 tundi nädalas (70 tundi)

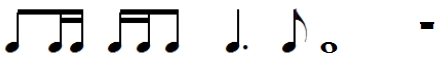
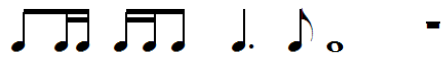
Õpitulemused	Õppesisu - teemad
<p>Laulmine</p> <p>* laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>* laulab eakohaseid ühe- ja kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatega;</p> <p>* rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislaule: Eesti hümn (Fr. Pacius), "Püha öö" (F. Gruber), T.Voll „Laulurõõm“;</p> <p>* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA □, SO □, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;</p>	<p>*Häälekujunduslik töö: loomulik kehahoid ja hingamine, selge diktsioon; hääle kõlaühtluse, puhta intonatsiooni taotlemine, emotsionaalsus laulmisel ja häälehoiud;</p> <p>*eakohased 1- ja 2-häälsed (võimalusel paigutise 3-häälsusega) laulud, kaanonid; eesti ja teiste rahvaste rahvalaulud;</p> <p>*kooliastme ühislaulud: Eesti hümn (Fr. Pacius), "Püha öö" (F. Gruber); T.Voll „Laulurõõm“;</p> <p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.</p> <p>*relatiivsed astmed ja nende seostamine absoluutsete helikõrgustega (c1-c2);</p> <p>*muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamine individuaalsel ja rühmas laulmisel.</p>
<p>Pillimäng</p> <p>* kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des ning iseseisvates palades;</p>	<p>*Kehapillimäng laulude saatteks ja iseseisvate paladena;</p> <p>*rütm- ja plaatpillid, kaasmängud ja ostinatod laulude saatteks ja iseseisvate paladena;</p>

<p>* rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga,</p>	<p>*plokkflöödi või 6-keelse väikekandle mänguvõtete omandamine, absoluutsete helikõrguste – tähtnimede seostamine pillimänguga; *muusikaliste teadmiste, oskuste ja väljendusvahendite kasutamine muusika esitamisel.</p>
<p>Muusikaline liikumine * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises) *tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;</p>	<p>*Muusika väljendusvahendid: meloodia, rütmi, tempo, dünaamika, vormi tunnetamine ja väljendamine liikumise kaudu; *eesti rahvamängud ja -tantsud;</p>
<p>Omalooming * loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>’sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; * loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne; * kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist. * Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades</p>	<p>*Improvisatsioonide loomine kehapillil; *rütmilis-meloodiliste osinatode, kaasmängude ja improvisatsioonide loomine; *improviseerimine astmemudeleid kasutades; *teksti loomine – regivärsid, lihtsamad laulusõnad; *muusika karakteri ja meeleolu väljendamine enda loodud liikumise kaudu.</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu *kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; * teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. *kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni</p>	<p>*Muusika väljendusvahendite: meloodia, rütmi, tempo, dünaamika, tämbri, kahe- ja kolmeosalise lihtvormi eristamine; *soololaul ja koorilaul; *vokaalmuusika: hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliigid (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koorid ja dirigendid kodukohas; tuntumad Eesti koorid; Eesti laulupidude traditsioon; *instrumentaalmuusika ja pillirühmad: klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid; *Eesti rahvamuusika: rahvalaul, -pillid, -tantsud; eesti rahvamuusika suursündmused</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad *Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses); * mõistab allolevate heliväljenduste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p></p> <p>* 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel; *2-ja 3-osaline lihtvorm, * laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA□, SO□, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;</p>	<p>* noodiväljendused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p></p> <p>nende tähenduse mõistmine ja kasutamine muusikalistes tegevustes; *relatiivsete helikõrguste – astmete kasutamine laulude õppimisel ja seostamine absoluutsete helikõrgustega; *viilivõti, absoluutsed helikõrgused c1-c2 nende tähenduse mõistmine ja kasutamine musitseerimisel; *duur- ja moll-helilaad, + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus</p> <p>Oskussõnavara ja selle kasutamine:</p>

<p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:</p> <p>a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed);</p> <p>b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, improvisatsioon;</p> <p>c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);</p> <p>d) dünaamika, <i>piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo</i>;</p> <p>e) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .</p>	<p>a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed);</p> <p>b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, improvisatsioon;</p> <p>c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);</p> <p>d) dünaamika, <i>piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo</i>;</p> <p>e) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .</p>
<p>Õppekäigud</p> <p>*Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles</p> <p>*arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <p>* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>*kontserdi- , teatri- ja muuseumikülastused;</p> <p>*õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid)</p>

5. klass - 1 tund nädalas (35 tundi)

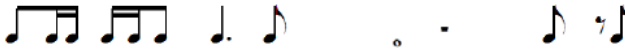

Õpitulemused	Õppesisu - teemad
<p>Laulmine</p> <p>* laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>* laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatega;</p> <p>* rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas laudes;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislause:</p> <p>Eesti hümn (Fr. Pacius), "Haldjate jõuluöö" (V.Sefve), šveitsi rhvl. "Käökene"</p> <p>* laulab noodist JO – JO' ; DI, RA, SO, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;</p>	<p>*Häälekujunduslik töö: loomulik kehahoid ja hingamine, selge diktsioon; hääle kõlaühtluse, puhta intonatsiooni taotlemine, emotsionaalsus laulmisel ja häälehoid;</p> <p>*eakohased 1- ja 2-häälsed laulud, kaanonid; eesti ja teiste rahvaste rahvalaulud;</p> <p>*kooliastme ühislaulud: Eesti hümn (Fr. Pacius), "Haldjate jõuluöö" (V.Sefve), šveitsi rhvl. "Käökene"</p> <p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.</p> <p>*relatiivsed astmed ja nende seostamine absoluutsete helikõrgustega (g – g2);</p> <p>*muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamine individuaalsel ja rühmas laulmisel.</p>
<p>Pillimäng</p> <p>* kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des ning iseseisvates palades;</p> <p>* rakendab musitseerides plokkflöödi mänguvõteteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga,</p>	<p>*Kehapillimäng laulude saateks ja iseseisvate paladena;</p> <p>*rütmi- ja plaatpillid, kaasmängud ja ostinatod laulude saateks ja iseseisvate paladena;</p> <p>*plokkflöödi või 6-keelse väikekandle mänguvõtete omandamine, absoluutsete helikõrguste – tähtnimede seostamine pillimänguga;</p> <p>*muusikaliste teadmiste, oskuste ja väljendusvahendite kasutamine muusika esitamisel.</p>
<p>Muusikaline liikumine</p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises)</p>	<p>*Muusika väljendusvahendid: meloodia, rütmi, tempo, dünaamika, vormi tunnetamine</p>

<p>*tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;</p>	<p>ja väljendamine liikumise kaudu; *eesti rahvamängud ja -tantsud;</p>
<p>Omalooming * loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>’sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; * loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne; * kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist. * julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades</p>	<p>*Improvisatsioonide loomine kehapillil; *rütmilis-meloodiliste osinatode, kaasmängude ja improvisatsioonide loomine; *improviseerimine astmemudeleid kasutades; *teksti loomine – regivärsid, lihtsamad laulusõnad; *muusika karakteri ja meeleolu väljendamine enda loodud liikumise kaudu.</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu *kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; * teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. *kuulab ning võrdleb kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni * kuulab ning võrdleb naaberrahvaste rahvalaule, pillilugusid</p>	<p>*Muusika väljendusvahendite: meloodia, rütmi, tempo, dünaamika, tämbri, kahe- ja kolmeosalise lihtvormi eristamine; *soololaul ja koorilaul; *vokaalmuusika: hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliigid (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koorid ja dirigendid kodukohas; tuntumad Eesti koorid; Eesti laulupidude traditsioon; *Soome, Läti, Leedu, Vene, Norra, Rootsi rahvamuusika *instrumentaalmuusika ja pillirühmad: klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid; dirigent, orkester *Eesti rahvamuusika: rahvalaul, -pillid, -tantsud; eesti rahvamuusika suursündmused</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad *kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses); * mõistab allolevate heliväljuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* 2/4, 3/4 ja 4/4 ja 6/8 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel; *2- ja 3-osaline lihtvorm, * laulab noodist astmetel JO – JO’; DI, RA, SO, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:</p> <ol style="list-style-type: none"> eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed); vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid); 	<p>* noodiväljusted, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>nende tähenduse mõistmine ja kasutamine muusikalistes tegevustes; *relatiivsete helikõrguste – astmete kasutamine laulude õppimisel ja seostamine absoluutsete helikõrgustega;</p> <p>*viiulivõti, absoluutsed helikõrgused c1-c2 nende tähenduse mõistmine ja kasutamine musitseerimisel;</p> <p>*duur- ja moll-helilaad, + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus</p> <p>Oskussõnavara ja selle kasutamine:</p> <ol style="list-style-type: none"> eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed); vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, improvisatsioon;

<p>d) dünaamika, <i>piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo</i>;</p> <p>e) dirigent, orkester, partituur</p> <p>f) helilaad, helistik</p> <p>g) C-duur, G-duur, F-duur, a-moll, e-moll, d-moll</p>	<p>c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);</p> <p>d) dünaamika, <i>piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo</i>;</p> <p>e) dirigent, orkester, partituur</p>
<p>Õppekäigud</p> <p>*Huvitub oma kooli ja kodukohta kultuurielust ning osaleb selles</p> <p>*arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <p>* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara..</p>	<p>*kontserdi-, teatri- ja muuseumikülastused võimaluse korral;</p>

6. klass – 1 tund nädalas (35 tundi)

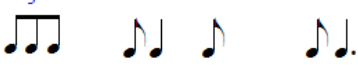
Õpitulemused	Õppesisu - teemad
<p>Laulmine</p> <p>* laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiust;</p> <p>* laulab eakohaseid ühe- ja kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatega;</p> <p>* rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas laudes;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislause:</p> <p>Eesti hümn (Fr. Pacius), "Püha öö" (F. Gruber), „Eesti lipp“ (E.Vörk), „Kui Kungla rahvas“ (K.A.Hermann), Jaan läeb jaanitulele“ (eesti rahvalaul).</p> <p>* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA□, SO□, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;</p>	<p>* häälekujunduslik töö: loomulik kehahoid ja hingamine, selge diktsioon; hääle kõlaühtluse, puhta intonatsiooni taotlemine, emotsionaalsus laulmisel ja häälehoiud;</p> <p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.</p> <p>*erinevad helistikud.</p> <p>* relatiivsed astmed ja nende seostamine absoluutsete helikõrgustega (g – G2);</p> <p>* eakohased 1- ja 2-häälsed (võimalusel paigutise 3-häälsusega) laulud, kaanonid; eesti ja teiste rahvaste rahvalaulud;</p> <p>* kooliastme ühislaulud: Eesti hümn (Fr. Pacius), "Püha öö" (F. Gruber); „Eesti lipp“ (E.Vörk); „Kui Kungla rahvas“ (K.A.Hermann); „Jaan läeb jaanitulele“ (eesti rahvalaul).</p> <p>* muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamine individuaalsel ja rühmas laulmisel;</p>
<p>Pillimäng</p> <p>* kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>’des ning iseseisvates palades;</p> <p>* rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga</p>	<p>* kehapillimäng laulude saateks ja iseseisvate paladena;</p> <p>* rütmi- ja plaatpillid, kaasmängud ja ostinatod laulude saateks ja iseseisvate paladena;</p> <p>* plokkflöödi või 6-keelse väikekandle mänguvõtete omandamine, absoluutsete helikõrguste tähtnimede seostamine pillimänguga;</p> <p>* muusikaliste teadmiste, oskuste ja väljendusvahendite kasutamine muusika esitamisel.</p>
<p>Muusikaline liikumine</p> <p>*tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;</p> <p>* kasutab üksinda ning koos liikumisel muusikalisi oskusi ja teadmisi;</p>	<p>* muusika väljendusvahendid: meloodia, rütmi, tempo, dünaamika, vormi tunnetamine ja väljendamine liikumise kaudu;</p> <p>* erinevate rahvaste rahvamängud ja -tantsud;</p>
<p>Omalooming</p>	<p>improvisatsioonide loomine kehapillil;</p> <p>* rütmilis-meloodiliste <i>ostinatode</i>, kaasmängude ja improvisatsioonide loomine;</p>

<p>* loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; * loob tekste: lihtsamaid laulusõnu jne; * kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist; * julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;</p>	<p>* improviseerimine astmemudeleid kasutades; * teksti loomine lihtsamad laulusõnad; * muusika karakteri ja meeleolu väljendamine enda loodud liikumise kaudu; * lihtsamate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades;</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu * kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; * teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega; * kuulab ning võrdleb vokaal- ja instrumentaalmuusikat, määrab hääleliike, kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor) ja muusikainstrumente; * teab Eesti laulupidude traditsiooni; * tunneb ja oskab võrrelda erinevate Euroopa rahvaste muusikat; * kordavalt eesti rahvamuusika;</p>	<p>* muusika väljendusvahendite: meloodia, rütmi, tempo, dünaamika, tämbri, kahe- ja kolmeosalise lihtvormi eristamine; * soololaul ja koorilaul; * vokaalmuusika: hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass); * kooriliigid (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); * instrumentaalmuusika ja pillirühmad: klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid; * eesti rahvamuusika, Eesti laulupidude traditsioon; rahvuslik ärkamisaeg; I üldlaulupidu; esimesed Eesti heliloojad; M. Härma; G. Ernesaks, H. Eller; tänapäeva heliloojad; levimuusika loojad; * erinevate rahvaste muusika: Soome, Rootsi, Läti, Leedu, Venemaa, Norra, Austria, Saksamaa, Ungari, Poola, Suurbritannia, Iirimaa;</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes; * mõistab allolevate heliväljenduste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * 2/4, 3/4, 4/4, 3/8 ja 6/8 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel; * vahelduv taktimõõt; 2-ja 3-osaline lihtvorm, * teab helistikke C-a, G-a, F-d; D-h (repertuaarist tulenevalt); * laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA□, SO□, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: a) eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, harmooniline moll, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed); diees, bemoll, bekarr;</p>	<p>* noodiväljendused, rütmifiguurid ja pausid: nende tähenduse mõistmine ja kasutamine muusikalistes tegevustes; * teab kaheksandiktaktimõõdu tähendust; * relatiivsete helikõrguste – astmete kasutamine laulude õppimisel ja seostamine absoluutsete helikõrgustega; * viulivõti, absoluutsed helikõrgused g-g2 nende tähenduse mõistmine ja kasutamine musitseerimisel; * duur- ja moll-helilaad, helistikud C-a, G-e, F-d, D-h (repertuaarist tulenevalt); * kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus; Oskussõnavara ja selle kasutamine: a) eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, harmooniline moll, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed); diees, bemoll, bekarr. b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, improvisatsioon; c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);</p>

<p>b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, improvisatsioon; c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid); d) dünaamika, <i>piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo</i>; e) kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara;</p>	<p>d) dünaamika, <i>piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo</i>; e) kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .</p>
<p>Õppekäigud *huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles; *arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara;</p>	<p>* kontserdi-, teatri- ja muuseumikülastused; * õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid);</p>

7. klass - 1 tund nädalas (35 tundi)

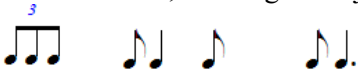
Õpitulemused	Õppesisu - teemad
<p>Laulmine * Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; * Laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; * Oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule; * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel);</p>	<p>* laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiude häälemurdeperioodil; * laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; * laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F.Pacius), "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort), "Kalevite kants" (P. Veebel), "Me pole enam väikesed" (A. Oit). * mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides; * absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²); * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; *Helistikud kuni 1 võtmemärk;</p>
<p>Pillimäng * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus);</p>	<p>* kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> 'des ning iseseisvates palades; * lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; * helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga;</p>
<p>Muusikaline liikumine * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises);</p>	<p>* tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; * väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Idamaad;</p>
<p>Omalooming</p>	<p>* loob improvisatsioon keha-, rütmi- ja plaatpillidel;</p>

<p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus);</p>	<p>* loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; * väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu * Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;</p> <p>* Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p> <p>* Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;</p>	<p>* kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2- ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi); * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulla ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult; * eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine; * eristab kõla ja kuju järgi: <i>Keelpillid:</i> poogenpillid viiul, vioola e altviul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; <i>Puhkpillid:</i> puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; <i>Löökpillid:</i> kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt; * on tutvunud Eesti ja Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<p>* mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: * mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; * mõistab helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning lähtub nendest musitseerides; * kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); * + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused; b) rondo, variatsioon,</p>

<p>Õppekäigud * Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus;</p>	<p>* arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaalamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara;</p>
---	--

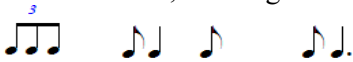
8. klass – 1. tund nädalas (35 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu - teemad
<p>Laulmine * Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärasest; * Laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; * Oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule; * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel);</p>	<p>* laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil; * laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; * laulab peast kooliastme ühislaule: "Eesti hümn" (F.Pacius), "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort), "Kalevite kants" (P. Veebel), "Me pole enam väikesed" (A. Oit), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), „Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär). * laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA□, SO□, JO¹, LE, NA, DI, DI□, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides; * mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides; * absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²); * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; * Helistikud kuni 1 võtmemärk;</p>
<p>Pillimäng * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus);</p>	<p>* kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des ning iseseisvates palades; * lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; * helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga;</p>
<p>Muusikaline liikumine * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises);</p>	<p>* tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; * väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt Ladina-Ameerika; Hispaania; Põhja-Ameerika) *oskab liikuda valikuliselt erinevates Ladina-Ameerika peotantsudes;</p>
<p>Omalooming * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus);</p>	<p>* loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> * kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; * väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * Väljendab oma arvamust kuulatud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; * Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; * Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused; 	<ul style="list-style-type: none"> * kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2- ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi); teab fuugavormi * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult; * eesti muusika suursündmuste tundmine; * on tutvunud rock- ja popmuusika ajaloo, teab selle üldisi arengusuundi, oskab kuuldeliselt eristada põhilisi muusikastiile * on tutvunud eesti popmuusika arenguga
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; 	<ul style="list-style-type: none"> * mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: <div style="text-align: center; margin: 10px 0;"> </div> <ul style="list-style-type: none"> * mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; * mõistab helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning lähtub nendest musitseerides; * kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); * + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: <ol style="list-style-type: none"> a) elektrofonid <ul style="list-style-type: none"> sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused; b) rondo, variatsioon, fuuga c) spirituaal, gospel
<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> * Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus; 	<ul style="list-style-type: none"> * arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaalamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara;

9. klass – 1 tund nädalas (35 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu - teemad
<p>Laulmine</p> <ul style="list-style-type: none"> * laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; * laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; * oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule; * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel); 	<ul style="list-style-type: none"> * laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; * laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; * laulab peast kooliastme ühislaule: "Eesti hümn" (F.Pacius), "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort), "Kalevite kants" (P. Veebel), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), „Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär). * mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides; * absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²); * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; * helistikud kuni 1 võtmemärk; repertuaarist tulenevalt D–h;
<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus); 	<ul style="list-style-type: none"> * kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>’des ning iseseisvates palades; * lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; * helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll ; D-duur ja h-moll seostamine pillimänguga;
<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises); 	<ul style="list-style-type: none"> * tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; * väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt Ladina-Ameerika; Hispaania; Põhja-Ameerika) *oskab liikuda valikuliselt erinevates Ladina-Ameerika peotantsudes;
<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus); 	<ul style="list-style-type: none"> * loob improvisatsioon keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>’sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * oskab kasutada lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); *oskab luua tekste: regivärsse, laulusõnu jne; * väljendab muusika karakterit ja meeoleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * väljendab oma arvamust kuulatud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; 	<ul style="list-style-type: none"> * kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust

<p>* väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; * leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;</p>	<p>(2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi); teab fuugavormi * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult; *on tutvunud Eesti ja maailma muusika suursündmustega; * teab mõisteid ansambel ja orkester; eristab kuuldelselt erinevaid orkestrikoosseise; kasutab oskussõnu; * teab muusikateatri alaliike (ooper, operett, muusikal ja ballett); on tutvunud ooperi ja balleti sünnimaade Itaalia ja Prantsusmaa muusikaga; on tutvunud eesti muusikateatri arengulooga; etenduse külastamine; * tunneb jazz-muusika põhijooni ja on tutvunud jazzi stiilidega, jazzi arenguga Eestis; * mõistab muusika ja helikujunduse tähtsust filmis; *on tutvustatud muusikaajastuid renessansist romantismini;</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<p>* mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: * mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; * mõistab helistike C–a, G–e, F–d, D–h tähendust ning lähtub nendest musitseerides; * kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); *kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused; b) rondo, variatsioon, fuuga, lihtvormid; c) hääl ja hääleliigid; d) muusikateatri terminoloogia;</p>
<p>Õppekäigud * huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus;</p>	<p>* arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara;</p>

3. Kunst põhikoolis

3.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid kunstiopetuses põhikoolis

Põhikooli kunstiopetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid;
- 2) kasutab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus;
- 3) analüüsib kunstiteoseid ja visuaalset keskkonda, kasutades põhikoolis omandatud ainealast terminoloogiat, ning põhjendab oma arvamust;
- 4) märkab esemelise keskkonna ja visuaalse meedia esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 5) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 6) seostab omavahel kunsti ning kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut ning mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt; teadvustab kultuurilist mitmekesisust.

Põhikooli lõpuks teadvustab kunsti rolli nii oma elus kui ka ühiskonnas ja orienteerub visuaalses keskkonnas.

3.2. II kooliastme õpitulemused kunstiopetuses

1. Tunnetab oma kunstivõimeid ja –huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
2. Kujutab ja kujundab nii vaatluse kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi.
3. Rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, digitaalgraafika, animatsioon jne).
4. Analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes.
5. Mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust.
6. Mõistab kultuuriväärtuste ja –keskkonna kaitse olulisust.
7. Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid.
8. Märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas. Tegutseb eetiliselt ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnas.

Kunstiopetus - 5. klass

35 tundi – 1 tund nädalas

B. 35 tundi				
Alateemad	Mõisted	Praktilised tööd ja IKT rakendamine	Õpitulemused	Projektid, õppekäigud
Erinevate objektide kujutamise vaatluse ja mälu järgi.	proportsioon, peegelpilt, valgus ja vari, kontrast		B1 Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi.	
Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinged, dominant ja koloriit.	formaadid, esi- ja tagaplaan, peegeldus, tasakaal, dominant, koloriit, rütm, sümmeetria		B2. Kujutab ja kujundab nii vaatluse kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi.	
Maali, joonistuse, graafika, kollaaži,	grafiit, faktuur		B3. Rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal,	

skulptuuri tehnikad ja töövõtted.	primaar-, sekundaar-, tertsiaarvärvid toonilähedased värvid, spektrivärvid, keraamika, pisiplastika, reljeef		joonistus, kollaaž, skulptuur).	
Sõnumite ja emotsioonide edastamise võttening vahendid muistsetest aegadest tänapäevani.	piktogramm		B4 Analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga.	
Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose analüüs.	Portree, autoportree, natüürmort, koloriit, originaal		B7. Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid	Kunstinäituse külastus (KUMU, Kadrioru kunstimuuseum Kultuurinädala kunstipäeval või õppekäikude päeval 2 tundi
Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.	disain, arhitektuur, ornament		B5. Mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet. B6. Mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust	
Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.	meedia, reklaam, koomiks, logo, pictogramm		B8. Märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami.	

Kunstiõpetus - 6. klass

35 tundi – 1 tund nädalas

Alateemad	Mõisted	Praktilised tööd ja IKT rakendamine	Õpitulemused	Projektid, õppekäigud
Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi.	proportsioon, peegelpilt, valgus ja vari, kontrast		C1 Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi.	

Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit.	formaat, esi- ja tagaplaan, peegeldus, tasakaal, dominant, koloriit, rütm, sümmeetria		C2. Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi.	
Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri tehnikad ja töövõtted.	grafiit, faktuur primaar-, sekundaar-, tertsiaarvärvid toonilähedased värvid, spektrivärvid, keraamika, pisiplastika, reljeef		C3. Rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur).	
Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani.	piktogramm		C4 Analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga.	
Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose analüüs.	Portree, autoportree, natüürmort, koloriit, originaal		C7. Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid	Kunstinäituse külastus (KUMU, Kadrioru kunstimuseum) Kultuurinädala kunstipäeval või õppekäikude päeval 2 tundi
Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.	disain, arhitektuur, ornament		C5. Mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet. C6. Mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust	
Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.	meedia, reklaam, koomiks, logo, pictogramm		C8. Märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami.	

II kooliastme õppesisu ja õpitulemused

Õppesisu	Õpitulemused ja õppesisu klassiti	
	5. klass	6. klass

Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks.	Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi.	Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks.
Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Liikumise kujutamine.	Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit.	Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Liikumise kujutamine
Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni, foto, video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted.	Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri tehnikad ja töövõtted.	Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni, foto, video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted.
Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.	Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani.	Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.
Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose analüüs. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.	Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose analüüs.	Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose analüüs. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid
Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.	Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.	Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.
Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.	Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.	Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.
Õpitulemused		
1. Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab	B1. Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi;	C1. Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab
2. Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi	B2. Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi	C2. Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi

3. Rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, digitaalgraafika, animatsioon jne)	B3. Rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur).	C3. Rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, digitaalgraafika, animatsioon jne)
4. Analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes	B4. Analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga	C4. Analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes
5. Mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust	B5. Mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet	C5. Mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust
6. Mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust	B6. Mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust	C6. Mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust
7. Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid	B7. Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid	C7. Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid
8. Märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas. Tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades	B8. Märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami	C8. Märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas. Tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades

II kooliastme õpitulemuste hindamise kriteeriumid

II kooliastme õpitulemused	Klass	Hindamise kriteeriumid erinevatel tasemetel		
		1. tase	2. tase	3. tase
1. Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab	5.	B1-1. Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; ei suuda iseseisvalt väljendada oma mõtteid ja ideid; vajab palju juhendaja abi; teadmised kesised.	B1-2. Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi;	B1-3. Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; oma tegemistes iseseisev; tulemus on originaalne ja põnev.
	6.	C1-1. Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; ei suuda väljendada visuaalsete	C1-2. Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid	C1-3. Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid

		vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades vajab palju juhendaja abi, teadmised kesised; visandab ja kavandab.	ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.	ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab; oma tegemistes iseseisev; tulemus on originaalne ja põnev.
2. Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi	5.	B2-1. Kujutab ja kujundab vaatluste põhjal, ei oska kasutada visuaalse kompositsiooni baasoskusi; vajab abi.	B2-2. Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi	B2-3. Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi; on loov ja oma tegemistes iseseisev; tulemus on originaalne ja huvitav.
	6.	C2-1. Kujutab ja kujundab vaatluste põhjal, ei oska kasutada visuaalse kompositsiooni baasoskusi; vajab abi.	C2-2. Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi	C2-3. Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi; on loov ja oma tegemistes iseseisev; tulemus on originaalne ja huvitav.
3. Rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, digitaalgraafika, animatsioon jne)	5.	B3-1. Oskab rakendada elementaarseid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur); vajab juhendaja abi.	B3-2. Rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur).	B3-3. Rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur); oma tegemistes iseseisev; julgeb katsetada ja pakub välja huvitavaid ideid ja lahendusi.
	6.	C3-1. Oskab rakendada elementaarseid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur); vajab juhendaja abi.	C3-2. Rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, digitaalgraafika, animatsioon jne)	C3-3. Rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur); oma tegemistes iseseisev; julgeb katsetada ja pakub välja huvitavaid ideid ja lahendusi.

<p>4. Analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes</p>	<p>5.</p>	<p>B4-1. Analüüsib nüüdiskunsti teoseid, kuid vajab abi erinevate sõnumite ja vormide leidmisel; leiab seoseid tänapäeva eluga.</p>	<p>B4-2. Analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga.</p>	<p>B4-3. Analüüsib nüüdiskunsti teoseid; külastab kunstinäituseid; märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ja tuua näiteid.</p>
	<p>6.</p>	<p>C4-1. Analüüsib nüüdiskunsti teoseid, kuid vajab abi erinevate sõnumite ja vormide leidmisel; leiab seoseid tänapäeva eluga.</p>	<p>C4-2. . Analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes</p>	<p>C4-3. Analüüsib nüüdiskunsti teoseid; külastab kunstinäituseid; märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ja tuua näiteid.</p>
<p>5. Mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust</p>	<p>5.</p>	<p>B5-1. Vajab juhendaja abi tehismaailma ja selle kasutaja suhte mõistmisel; ei oska tuua näiteid ega pakkuda omapoolseid ideid.</p>	<p>B5-2. Mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet</p>	<p>B5-3. Mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; oskab tuua näiteid ümbritsevast keskkonnast ning pakkuda välja ideid elukeskkonna paremaks muutmiseks.</p>
	<p>6.</p>	<p>C5-1. Vajab juhendaja abi tehismaailma ja selle kasutaja suhte mõistmisel; ei oska tuua näiteid ega pakkuda omapoolseid ideid.</p>	<p>C5-2. Mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust</p>	<p>C5-3. Mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; oskab tuua näiteid ümbritsevast keskkonnast ning pakkuda välja ideid elukeskkonna paremaks muutmiseks.</p>
<p>6. Mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust</p>	<p>5.</p>	<p>B6-1. Teab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust, kuid ei rakenda seda teadmist praktilises elus.</p>	<p>B6-2. Mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust</p>	<p>B6-3. Mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust; rakendab teadmisi ja pakub välja omapoolseid ideid.</p>
	<p>6.</p>	<p>C6-1. Teab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust, kuid ei rakenda seda teadmist praktilises elus.</p>	<p>C6-2. Mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust</p>	<p>C6-3. Mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust; rakendab teadmisi ja pakub välja omapoolseid ideid.</p>

<p>7. Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid</p>	<p>5.</p>	<p>B7-1. Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, kuid vajab abi kunstiteoste võrdlemisel.</p>	<p>B7-2. Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid</p>	<p>B7-3. Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid; on innukas ja iseseisev; tunda on huvi, laia silmaringi ja teadmisi.</p>
	<p>6.</p>	<p>C7-1. Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, kuid vajab abi kunstiteoste võrdlemisel</p>	<p>C7-2. Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid</p>	<p>C7-3. Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid; on innukas ja iseseisev; tunda on huvi, laia silmaringi ja teadmisi.</p>
<p>8. Märkab sõnumeid, analüüsis meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas. Tegutseb eetiliselt ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnades</p>	<p>5.</p>	<p>B8-1. Märkab sõnumeid, kuid vajab abi analüüsis meediat ja reklaami.</p>	<p>B8-2. Märkab sõnumeid, analüüsis meediat ja reklaami.</p>	<p>B8-3. Märkab sõnumeid, analüüsis meediat ja reklaami; on innukas arutleja ja julge oma mõtete avaldamisel; arvestab kaaslaste arvamustega.</p>
	<p>6.</p>	<p>C8-1. Märkab sõnumeid, kuid vajab abi analüüsis meediat ja reklaami.</p>	<p>C8-2. Märkab sõnumeid, analüüsis meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas. Tegutseb eetiliselt ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnades</p>	<p>C8-3. Märkab sõnumeid, analüüsis meediat ja reklaami; on innukas arutleja ja julge oma mõtete avaldamisel; arvestab kaaslaste arvamustega.</p>

III kooliastme õpitulemused kunstiopetuses

1. Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid.
2. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid.
3. Tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel.

4. Analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus.
5. Kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle.
6. Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut.
7. Mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumides ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.

Kunstiõpetus - 7. klass

35 tundi – 1 tund nädalas

Alateemad	Mõisted	Praktilised tööd ja IKT rakendamine	Õpitulemused	Projektid, õppekäigud
Lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina	rahvakunst muuseum originaal koopia reproduksioon		A1. Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi	
Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika. Kujutamise viisid: abstraheerimine.	kompositsioon abstraheerimine		A2. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid	
Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur)	grafiit, faktuur eskiis / skits primaar-, sekundaar-, tertsiaarvärvid akromaatilised värvid kontrastvärvid toonilähedased värvid		A2. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid	
Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus	ruumiline keskkond, esteetilisus perspektiiv disain		A4. Analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest vaatepunktist	Arhitektuuri- ja disainigaleriis näituse külastamine
Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis	graafiline disain, formaat initsiaal, vinjett		A5. Kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele	

			kultuuriliste märkide üle	
Eesti kunsti suurkujud ja teosed	portree autoportree natüürmort maastikumaal värviperspektiiv õhuperspektiiv koloriit		A3. Tunneb Eesti olulisi kunstiteoseid.	KUMU Eesti kunstiklassika
Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut	tootedisain		A6. Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas.	Teaduskeskus AHHAA külustus
Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö	kunsthariidus, illustraator, disainer, arhitekt, skulptor		A6. Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. A7. Mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumides ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.	

Kunstiõpetus - 8. klass

35 tundi – 1 tund nädalas

Alateemad	Mõisted	Praktilised tööd ja IKT rakendamine	Õpitulemused	Projektid, õppekäigud
Kunstiteosed ja stiilid.	Kunstiiliigid stiil muuseum originaal koopia reproduktsoon		B1. Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid. B3 Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel.	
Kunstiteose vorm ja kompositsioon,	kompositsioon stiliseerimine		B2. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt	

materjalid ja tehnika. Väljendusvahendid e vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Kujutamise viisid: stiliseerimine.			mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid	
Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto)	grafiit, faktuur eskiis / skits primaar-, sekundaar-, tertsiaarvärvid, akromaatilised värvid, kontrastvärvid, toonilähedased värvid, fotokunst		B2. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid.	
Disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus Disain Eestis	funktsionaalsus ökoloogilisus esteetilisus ergonoomilisus		B4. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus	Eesti tarbekunsti muuseumi või disainigalerii näituse külastamine. Helsingi disainimuuseum
Teksti ja pildi koostõju graafilises disainis. Kirjatööbid	graafiline disain, formaat initsiaal, vinjett, reklaam, plakat, grafiti		B5. Kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle	
Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näited.	portree autoportree natüürmort maastikumaal värviperspektiiv õhuperspektiiv koloriit figuraalne, mütoloogiline, allegooriline kompositsioon, akt		B3. Tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid.	KUMU Eesti kunstiklassika. Kadrioru kunstimuuseum
Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut	tootedisain		B6. Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut	Teaduskeskus AHHAA külastus (Kiasma või Heureka Helsingis)

Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö	kunsthariidus, illustraator, disainer, arhitekt, skulptor, graafik, maalikunstnik		B6. Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. B7. Mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumides ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.	
---	---	--	--	--

Kunstiõpetus - 9. klass

35 tundi – 1 tund nädalas

Alateemad	Mõisted	Praktilised tööd ja IKT rakendamine	Õpitulemused	Projektid, õppekäigud
Kunstiteosed ja stiilid.	Kunstiliigid stiil muuseum originaal koopia reproduktsoon		C1. Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid. C3 Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel.	
Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Kujutamise viisid: stiliseerimine.	kompositsioon stiliseerimine		C2. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid	
Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur). Digitaalsete tehnoloogiate	grafiit, faktuur eskiis / skits primaar-, sekundaar-, tertsiaarvärvid, akromaatilised värvid,		C2. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas	KUMU, EKKM

kasutamine loovtöodes (foto)	kontrastvärvid toonilähedased värvid fotokunst		tehnoloogiavahendeid.	
Disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus Disain Eestis	funktsionaalsus ökoloogilisus esteetilisus ergonoomilisus		C4. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus	Eesti tarbekunsti muuseumi või disainigalerii näituse külastamine
Teksti ja pildi koostöu graafilises disainis. Kirjatüübid	graafiline disain, formaat initsiaal, vinjett, reklaam, plakat, grafiti		C5. Kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle	
Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näited.	portree autoportree natüürmort maastikumaal värviperspektiiv õhuperspektiiv koloriit figuraalne, mütoloogiline, allegooriline kompositsioon, akt		C3. Tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid.	KUMU Eesti kunstiklassika. Kadrioru kunstimuuseum
Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut	tootedisain		C6. Tadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut	
Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö	kunstiõpe, illustraator, disainer, arhitekt, skulptor, graafik, maalikunstnik		C6. Tadvustab kunsti rolli ühiskonnas. C7. Mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumides ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.	

III kooliastme õppesisu ja õpitulemused

	Õpitulemused ja õppesisu klassiti		
	7. klass	8. klass	9. klass

Õppesisu			
Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.	Lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina	Kunstiteosed ja stiilid	Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.
Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraheerimine, deformeerimine jne.	Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika. Kujutamise viisid: abstraheerimine.	Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Kujutamise viisid: stiliseerimine	Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraheerimine, deformeerimine jne.
Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).	Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur	Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto)	Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).
Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused.	Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus	Disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Disain Eestis	Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused.
Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted.	Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis	Kirjatüübid	Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted.
Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad.	Eesti kunsti suurkujud ja teosed	Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näited.	Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Nüüdiskunsti

			olulised suunad ja aktuaalsed teemad.
Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut.	Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut	Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut	Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut.
Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö.	Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö	Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö	Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö.
Õpitulemused			
1. Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid	A1. Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi	B1. Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid.	C1. Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid
2. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid	A2. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid	B2. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid	C2. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid
3. Tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel	A3. Tunneb Eesti olulisi kunstiteoseid.	B3. Tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid	C3. Tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel
4. Analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus	A4. Analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest vaatepunktist.	B4. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus	C4. Analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus
5. Kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid,	A5. Arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle	B5. Kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid	C5. Kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb

arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle			pildikeele kultuuriliste märkide üle
6. Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut	A6. Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas.	B6. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut	C6. Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut
7. Mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis	A7. Mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumides ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.	B7. Mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumides ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.	C7. Mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis

III kooliastme õpitulemuste hindamise kriteeriumid

III kooliastme õpitulemused	Klass	Hindamise kriteeriumid erinevatel tasemetel		
		1. tase	2. tase	3. tase
1. Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid	7.	A1-1. Ei tunnetata ega suuda teadlikult arendada oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes ei suuda leida erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi ilma juhendaja abita	A1-2. Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi	A1-3. Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi; on iseseisev ning aldis koostööle; oskab hoida puhtust, arvestab grupiliikmetega
	8.	B1-1. Ei tunnetata ega suuda arendada teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes ei leia erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi; vajab pidevalt juhendaja abi; ei esitle tulemusi ning ei oska põhjendada oma valikuid.	B1-2. Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid	B1-3. Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi; on iseseisev ning aldis koostööle; oskab hoida puhtust, arvestab grupiliikmetega; julgeb esitleda tulemusi ja põhjendada valikuid
	9.	C1-1. Ei tunnetata ega suuda arendada teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes ei leia erinevaid	C1-2. Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid	C1-3. Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja

		lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi; vajab pidevalt juhendaja abi; ei esitle tulemusi ning ei oska põhjendada oma valikuid.	lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid	isikupäraseid teostusvõimalusi; on iseseisev ning aldis koostööle; oskab hoida puhtust, arvestab grupiliikmetega; julgeb esitleda tulemusi ja põhjendada valikuid.
2. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid	7.	A2-1. Ei suuda kasutada ideest lähtudes mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Vajab palju juhendaja abi.	A2-2. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid	A2-3. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid; on oma tegemistes iseseisev, suudab põhjendada tehtud valikuid.
	8.	B2-1. Ei oska kasutada ideest lähtudes mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kunsti õppides ning loovas praktikas ei kasuta tehnoloogiavahendeid	B2-2. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid	B2-3. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid; oma tegemistes iseseisev, suudab põhjendada tehtud valikuid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas osavalt tehnoloogiavahendeid
	9.	C2-1. Ei oska kasutada ideest lähtudes mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kunsti õppides ning loovas praktikas ei kasuta tehnoloogiavahendeid	C2-2. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid	C2-3. Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid; oma tegemistes iseseisev, suudab põhjendada tehtud valikuid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas osavalt tehnoloogiavahendeid
3. Tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel	7.	A3-1. Teab üksikuid Eesti olulisi kunstiteoseid	A3-2. Tunneb Eesti olulisi kunstiteoseid	A3-3. Tunneb Eesti olulisi kunstiteoseid; külastab kunstinäitusi ja oskab avaldada arvamust nähtu kohta
	8.	B3-1. Teab üksikuid Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Vajab juhendaja abi eri	B3-2. Tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid	B3-3. Tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid; Külastab kunstinäitusi ja oskab avaldada

		ajastute kunsti näidete võrdlemisel		arvamust nähtu kohta. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid ja suudab põhjendada oma seisukohti
	9.	C3-1 Teab üksikuid Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Vajab juhendaja abi eri ajastute kunsti näidete võrdlemisel	C3-2. Tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel	C3-3. Tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid; Küllastab kunstinäitusi ja oskab avaldada arvamust nähtu kohta. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid ja suudab põhjendada oma seisukohti
4. Analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus	7.	A4-1. Tunneb looduslikke ja tehiskeskkondade objekte, kuid ei suuda analüüsida nendevahelisi seoseid ökoloogilisest ja esteetilisest vaatepunktist ilma juhendaja abita.	A4-2. Analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest vaatepunktist	A4-3. Analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest vaatepunktist. Omab isiklikku seisukohta, pakub välja lahendusi. Omab ettekujutust disaineri , arhitekti tööst.
	8.	B4-1. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus, kuid lahenduse leidmisel vajab palju juhendaja abi.	B4-2. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus	B4-3. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uusi ja paremaid lahendusi; küllastab disaininäitusi või tegeleb iseseisvalt huvitavate disainiülesannetega; on leidlik.; omab ettekujutust disaineri tööst.
	9.	C4-1. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus, kuid lahenduse leidmisel vajab palju juhendaja abi.	C4-2. Analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus	C4-3. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uusi ja paremaid lahendusi; küllastab disaininäitusi või tegeleb iseseisvalt huvitavate disainiülesannetega; on leidlik.; omab ettekujutust disaineri tööst.

5. Kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle	7.	A5-1. Mõistab, kuid ei arutle pildikeele kultuuriliste märkide üle	A5-2. Arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle	A5-3. Arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle; oskab tuua näiteid ja luua originaalse kunstinäite.
	8.	B5-1. Vajab rohkelt juhendaja innustavat abi ja ideid visuaalse kommunikatsiooni vahendite kasutamisel	B5-2. Kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid	B5-3. Kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, on iseseisev ja pakub välja nutikaid lahendusi.
	9.	C5-1. Vajab rohkelt juhendaja innustavat abi ja ideid visuaalse kommunikatsiooni vahendite	C5-2. Kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle	B5-3. Kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, on iseseisev ja pakub välja nutikaid lahendusi.
6. Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut	7.	A6-1. Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas, kuid ei oska leida seoseid ega tuua näiteid.	A6-2. Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas	A6-3. Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas, oskab tuua näiteid ja leida seoseid.
	8.	B6-1. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut, kuid ei oska tuua näiteid.	B6-2. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut	B6-3. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut; märkab ümbritsevast keskkonnast tuua näiteid; külastab huvitavaid näitusi (AHHAA keskus)
	9.	C6-1. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut, kuid ei oska tuua näiteid.	C6-2. Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut	C6-3. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut; märkab ümbritsevast keskkonnast tuua näiteid; külastab huvitavaid näitusi (AHHAA keskus)
7. Mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis	7.	A7-1. Vajab palju juhendajapoolseid näiteid, et mõista nüüdiskunsti olemust. Ei suuda ise mõtestada nüüdiskunsti olemust.	A7-2. Mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumides ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.	A7-3. Mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumides ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis; on loov ja leidlik leidma aktuaalseid teemasid tänapäeva kaasaegsest elust ning suudab nendel teemadel luua kõnekat nüüdiskunsti.
	8.	B7-1. Vajab palju juhendajapoolseid	B7-2. Mõistab, et nüüdiskunst väljendub	B7-3. Mõistab, et nüüdiskunst väljendub

		näiteid, et mõista nüüdiskunsti olemust. Ei suuda ise mõtestada nüüdiskunsti olemust.	paljudes erinevates meediumides ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.	paljudes erinevates meediumides ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis; on loov ja leidlik leidma aktuaalseid teemasid tänapäeva kaasaegsest elust ning suudab nendel teemadel luua kõnekat nüüdiskunsti.
	9.	C7-1. Vajab palju juhendajapoolseid näiteid, et mõista nüüdiskunsti olemust. Ei suuda ise mõtestada nüüdiskunsti olemust.	C7-2. Mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.	C7-3. Mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumides ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis; on loov ja leidlik leidma aktuaalseid teemasid tänapäeva kaasaegsest elust ning suudab nendel teemadel luua kõnekat nüüdiskunsti.

4. Tehnoloogia põhikoolis

4.1. Tundide arv klassiti

Õppeaine	Nädalatunde klassiti									Kokku
	1. kl	2. kl	3. kl	4. kl	5. kl	6. kl	7. kl	8. kl	9. kl	
Tööõpetus	2	2/1	1							4,5
Tehnoloogiaõpetus				1	2	2	2	2	1	10
Käsitöö ja kodundus				1	2	2	2	2	1	10

4.2. Tundide jaotus käsitöö, kodunduse, tehnoloogiaõpetuse ja projektitööde vahel II kooliastmes

Klass	Käsitöö teemad	Kodunduse teemad	Tehnoloogiaõpetuse teemad	Projektitöö	Kokku
4. klass	19	8	8	8	35
5. klass	30	16	–	16	70
6. klass	30	16	8	16	70
Kokku II kooliaste	79	40	16	40	175

4.3. Tundide jaotus käsitöö, kodunduse, tehnoloogiaõpetuse ja projektitööde vahel III kooliastmes

Klass	Käsitöö teemad	Kodunduse teemad	Tehnoloogiaõpetuse teemad	Projektitöö	Kokku
7. klass	30	16	8	16	70
8. klass	30	16	8	16	70
9. klass	11	8	–	16	35

Kokku III kooliaste	71	40	16	48	175
----------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------

4.4. Käsitöö ja kodunduse õppe- ja kasvatuseesmärgid

Käsitöö ja kodunduse õppeainega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) tunneb rõõmu ja rahulolu praktilisest eneseteostusest, hindab tööd ja töö tegijat;
- 2) mõistab tehnoloogia arengut, näeb sellest tulenevaid muutusi töös ning nende mõju keskkonnale;
- 3) tunnetab ja arendab oma loomingulisi võimeid, kavandab ja teeb teoks oma ideed ning lahendab loovalt endale võetud ülesanded;
- 4) võrdleb ja kasutab erinevaid materjale;
- 5) teab ohutu töötamise põhimõtteid ning järgib neid;
- 6) töötab meeskonnas ja tajub oma võimeid ühistöös;
- 7) lähtub toitu valides ja valmistades tervisliku toitumise põhimõtetest;
- 8) tuleb toime koduse majapidamise ja pere eelarvega ning käitub teadliku tarbijana;
- 9) seostab õpitud teoreetilised teadmised igapäevaelus vajalike praktiliste oskustega;
- 10) kasutab erinevaid teabeallikaid loova mõttetöö ja käelise tegevuse ühendamiseks;
- 11) väärtustab ja hoiab rahvuskultuuri ning teadvustab oma kohta mitmekultuurilises maailmas.

4.5. Käsitöö ja kodunduse õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes klassiti

Käsitöö

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Õppesisu klassiti
1. Kavandamine Õpilane: 1) kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid käsitöösemeid; 2) leiab käsitööseme kavandamiseks ideid eesti rahvakunstist; 3) leiab võimalusi taaskasutada tekstiilmaterjale.	4. klass Idee ja kavandi tähtsus esete valmistades. Kujunduse põhimõtted ja nende rakendamine. Ideede leidmine ja edasiarendamine kavandiks.
	5. klass Kavandamise graafilised võimalused. Tekstiilide ja käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutusalaalt.
	6. klass Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemeid disainides.
2. Töö kulg Õpilane: 1) töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi; 2) järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha; 3) hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust.	4. klass Töötamine suulise juhendamise järgi. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.
	5. klass Töötamine tööjuhendi järgi. Tööjaotus rühmas, hooliv, arvestav ja üksteist abistav käitumine.
	6. klass Lihtsama tööjuhendi koostamine. Ühistöö kavandamine.
3. Rahvakunst Õpilane: 1) märkab rahvuslike kujunduselemente tänapäevastel esemetel; 2) kirjeldab muuseumis olevaid rahvuslike esemeid.	4. klass Rahvakultuur ja selle tähtsus. Esemeline rahvakunst.. Muuseumide roll rahvakunsti säilitajana. Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades.
	5. klass Tavad ja kombed. Rahvuslikud mustrid ehk kirjad ajaloolistel esemetel. Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades.

	<p>6. klass Rahvuslikud mustrid ehk kirjad tänapäevastel esemetel. Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades.</p>
<p>4. Materjalid Õpilane: 1) kirjeldab looduslike kiudainete saamist, põhiomadusi, kasutamist ja hooldamist; 2) eristab telgedel kootud kangaid trikootaazist ning võrdleb nende omadusi; 3) seostab käsitöölõnga jämedust ja eseme valmimiseks kuluvat aega.</p>	<p>4. klass Tekstiilkiudained. Looduslikud kiud, nende saamine ja omadused.</p>
	<p>5. klass Tekstillikiudained. Kanga kudumise põhimõte. Kanga liigid: telgedel kootud, silmuskoelised, mittekoatud kangad.</p>
	<p>6. klass Õmblusniidid, käsitööniidid ja -lõngad. Erinevatest tekstiilmaterjalidest esemete hooldamine.</p>
<p>5. Tööliigid Õpilane: 1) kasutab tekstiileset kaunistades ühe- ja kaherealisi pisteid; 2) seab õmblusmasina töökorda, traageldab ning õmbleb lihtõmblust ja palistust; 3) lõikab välja ja õmbleb valmis lihtsama eseme; 4) mõistab täpsuse vajalikkust õmblemisel ning järgib seda oma töös; 5) heegeldab ja koob põhisilmuseid ning tunneb mustrite ülesmärkimise viise ja tingimärke; 6) heegeldab ja koob lihtsa skeemi järgi.</p>	<p>4. klass <u>Tikkimine.</u> Töövahendid ja sobivad materjalid. Tarbe- ja kaunistuspistid. Üherealised ja kaherealised pistid. <u>Heegeldamine.</u> Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine. <u>Õmblemine.</u> Töövahendid. Täpsuse vajalikkus õmblustöös. Õmblemine käsitsi.</p>
	<p>5. klass <u>Tikkimine.</u> Töövahendid ja sobivad materjalid. Tarbe- ja kaunistuspistid. Üherealised ja kaherealised pistid. Mustri kandmine riidele. Töö viimistlemine. <u>Heegeldamine.</u> Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine. Heegelkirjade ülesmärkimise viisid. Skeemi järgi heegeldamine. <u>Õmblemine.</u> Töövahendid. Täpsuse vajalikkus õmblustöös. Õmblemine käsitsi ja õmblusmasinaga. Õmblusmasina niiditamine. Lihtõmblus. Äärestamine. Palistused. Lõike paigutamine riidele, õmblusvarud. Õmblustöö viimistlemine. <u>Kudumine.</u> Töövahendid ja sobivad materjalid. Silmuste loomine. Parem- ja pahempidine silmus. Ääresilmused. Kudumi lõpetamine. Lihtsa koekirja lugemine. Kudumi viimistlemine ja hooldamine.</p>
	<p>6. klass <u>Õmblemine.</u> Töövahendid. Täpsuse vajalikkus õmblustöös. Õmblemine käsitsi ja õmblusmasinaga. Lõike paigutamine riidele, õmblusvarud. Õmblustöö viimistlemine. <u>Heegeldamine.</u> Töövahendid ja sobivad materjalid. Heegelkirjade ülesmärkimise viisid. Skeemi järgi heegeldamine. Ringheegeldamine. Motiivide heegeldamine ja ühendamine. Heegeldustöö viimistlemine. <u>Kudumine.</u> Töövahendid ja sobivad materjalid. Silmuste loomine. Parem- ja pahempidine silmus. Ääresilmused. Kudumi lõpetamine. Lihtsa koekirja lugemine. Kudumi viimistlemine ja hooldamine.</p>

Kodundus

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Õppesisu klassiti
-----------------------------------	-------------------

<p>1. Toit ja toitumine Õpilane: 1) teab erinevaid toiduainerühmi ning tunneb neisse kuuluvaid toiduaineid ja nende omadusi, 2) võrdleb pakendiinfo järgi erinevate toiduainete toiteväärtust; 3) teab, mis toiduained riknevad kergesti, ning säilitab toiduaineid sobival viisil; 4) hindab oma toitumisharjumuste vastavust toitumisõpetuse põhitõdedele ning teeb ettepanekuid tervislikumaks toiduvalikuks.</p>	<p>4. klass Toiduained ja toitained. Tervisliku toitumise põhitõed. Toidupüramiid.</p>
	<p>5. klass Toiduainerühmade üldiseloomustus: teravili ja teraviljasaadused, piim ja piimasaadused, aedvili, liha ja lihasaadused, kala ja kalasaadused, munad, toidurasvad.</p>
	<p>6. klass Toiduainete säilitamine. Pakendiinfo.</p>
<p>2. Töö organiseerimine ja hügieen Õpilane: 1) teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötades; 2) koostab koos kaaslastega tööplaani, lepib kokku tööjaotuse, täidab ülesande, hindab rühma töötulemust ja igaühe rolli tulemuse saavutamisel; 3) suhtub kaaslastesse heatahtlikult ning arvestab teiste arvamust.</p>	<p>4. klass Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades. Toidu ohutus. Tööjaotus rühmas, hooliv ja arvestav käitumine.</p>
	<p>5. klass Nõude pesemine käsitsi ja masinaga, köögi korrashoid. Ühistöö kavandamine.</p>
	<p>6. klass Tööde järjekord toitu valmistades. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.</p>
<p>3. Toidu valmistamine Õpilane: 1) kasutab mõõtenõusid ja kaalu ning oskab teisendada mahu- ja massiühikuid; 2) valib töövahendid ja seadmed töö eesmärgi järgi ning kasutab neid ohutusnõudeid arvestades; 3) valmistab lihtsamaid tervislikke toite, kasutades leivumaid toiduaineid ning külma- ja kuumtöötlemistehnikaid.</p>	<p>4. klass Retsept. Mõõtühikud. Töövahendid köögis. Ohutushoid. Toiduainete eeltöötlemine ja külmtöötlemine. Võileivad. Kuumtöötlemata magustoidud.</p>
	<p>5. klass Toiduainete kuumtöötlemine. Külmad ja kuumad joogid. Kartulite, munade ja makarontoodete keetmine.</p>
	<p>6. klass Toor- ja segasalatid. Külmad kastmed. Pudrud ja teised teraviljatoidud.</p>
<p>4. Lauakombed Õpilane: 1) katab toidukorra järgi laua, valides ning paigutades sobiva lauapesu, -nõud ja -kaunistused; 2) peab kinni üldtuntud lauakommetest ning hindab laua ja toitude kujundust.</p>	<p>4. klass Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad loomingulised võimalused.</p>
	<p>5. klass Lauapesu, -nõud ja -kaunistused.</p>
	<p>6. klass Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks.</p>
<p>5. Kodu korrashoid Õpilane: 1) teeb korrastustöid, kasutades sobivaid töövahendeid; 2) planeerib rõivaste pesemist, kuivatamist ja triikimist hooldusmärkide järgi; 3) näeb kodutööde jaotamises pereliikmete heade suhete eeldust.</p>	<p>4. klass Puhastus- ja korrastustööd. Kodutööde planeerimine ja jaotamine. Töövahendid.</p>
	<p>5. klass Rõivaste pesemine käsitsi ja masinaga. Hooldusmärgid. Triikimine.</p>
	<p>6. klass Jalatsite hooldamine.</p>
<p>6. Tarbijakasvatus Õpilane:</p>	<p>4. klass Tulud ja kulud pere eelarves, taskuraha. Arutelu raha kasutamise ja säästmise üle.</p>

<p>1) teab väljendite „kõlblik kuni ...“ ja „parim enne ...“ tähendust;</p> <p>2) tunneb jäätmete hoolimatust käitlemisest tulenevaid ohte keskkonnale ning teab enda võimalusi, kuidas aidata kaasa jäätmete keskkonnasäästlikule käitlemisele;</p> <p>3) käitub keskkonnahoidliku tarbijana;</p> <p>4) oskab valida erinevaid kaupu ja oma valikut põhjendada;</p> <p>5) analüüsib oma taskuraha kasutamist.</p>	<p>5. klass Tarbijainfo (pakendiinfo). Teadlik ja säästlik tarbimine.</p>
	<p>6. klass Energia ja vee säästlik tarbimine. Jäätmete sortimine.</p>

Projektitööd

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Õppesisu klassiti
<p>Õpilane:</p> <p>1) teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;</p> <p>2) osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;</p> <p>3) leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid;</p> <p>4) suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste tööalaseid arvamusi;</p> <p>5) kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust;</p> <p>6) väärtustab töö tegemist ning analüüsib töö kulgu</p>	<p>4., 5. ja 6. klass Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel. Valikteemad ja projektid on nii tehnoloogiaõpetuse ning käsitöö ja kodunduse valdkonnast. Projektitööd kavandatakse iga õppeaasta alguseks tehnoloogia ning käsitöö ja kodunduse õpetaja koostöös. Projektitööd valitakse, pidades silmas kohalikke traditsioone, uudseid ja tavapäraseid töötlemisviise ning teatud teema süvitsi käsitlemise huvi. Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt teemaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.</p>

Tehnoloogiaõpetus

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Õppesisu klassiti
<p>Õpilane:</p> <p>1) mõistab tehnoloogia olemust ja väärtustab tehnoloogilise kirjaoskuse vajalikkust igapäevaelus;</p> <p>2) tunneb põhilisi materjale, nende omadusi ning töötlemise viise;</p> <p>3) disainib ja valmistab lihtsaid tooteid, kasutades selleks sobivaid töövahendeid;</p> <p>4) tunneb põhilisi materjale, nende omadusi ning töötlemise viise;</p> <p>5) teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid;</p> <p>6) väärtustab ja järgib tööprotsessis väljakujunenud käitumismaneeere.</p>	<p>5. klass Tehnoloogia olemus. Tehnoloogia, indiviid ja ühiskond. Materjalide liigid (puit, metall, plastid jne) ja nende omadused. Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jne) ja töövahendid (tööriistad ja masinad).</p>
	<p>6. klass Idee ja eskiis. Toote disainimine ja valmistamine erinevatest materjalidest. Levinumad käsi- ja elektrilisedööriistad. Materjalide ühendamise. Viimistluse valik sõltuvalt materjalist ja toote kasutuskeskkonnast. Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemise ajal, ohutud töövõtted.</p>

Kodundus tehnoloogia rühm

<p>Kodundus Õpilane: 1) teab ja väärtustab tervisliku toitumise põhiluseid; 2) tunneb põhilisi toiduaineid ja nende omadusi ning valmistab lihtsamaid toite; 3) teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötades; 4) teeb põhilisi korrastustöid, kasutades selleks sobivaid töövahendeid; 5) katab lauda ning peab kinni üldtuntud lauakommetest; 6) teab jäätmete käsitlemise ja keskkonnanahoiu põhilisi nõudeid.</p>	<p>5. klass Toiduained ja toitained. Tervisliku toitumise põhitõed. Toiduainete säilitamine. Hügieeninõuded köögis töötades. Jäätmete sortimine. Retsepti kasutamine, mõõtühikud. Toiduainete eeltöötlemine, kül- ja kuuntöötlemine. Võileibade ja salatite valmistamine.</p>
	<p>6. klass Makaroniroad ja pudrud. Magustoidud. Külmad ja kuumad joogid. Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad võimalused. Puhastus- ja korrastustööd. Rõivaste ja jalanõude hooldamine. Tarbijainfo (pakendiinfo, kasutusjuhend jm). Teadlik ja säästlik tarbimine.</p>

Käsitöö ja kodunduse õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes klassiti

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Õppesisu klassiti
<p>1. Disain ja kavandamine Õpilane: 1) valib sobivaid rõivaid, lähtudes nende materjalist, otstarbest, lõikest, stiilist ja oma figuurist; 2) arutleb moe muutumise üle; 3) märkab originaalseid ja leidlikke lahendusi esemete ning rõivaste disainis; 4) kavandab isikupäraseid esemeid.</p>	<p>7. klass Tekstiilid sisekujunduses. Tekstiileseme kavandamine ja kaunistamisviisid erinevates tekstiilitehnoloogiates. Ideekavand ja selle vormistamine. Kompositsiooni seaduspärasuste arvestamine käsitööeset kavandades.</p> <p>8. klass Rõivastus kui ajastu vaimu peegeldaja - sotsiaalsed märksüsteemid. Moelooming. Komplektide ja kollektsioonide koostamise põhimõtted. Moe, isikupära ja proportsiooni põhimõtete arvestamine kavandades. Sobivate lisandite valik stiili kujundades. Ideekavand ja selle vormistamine.</p> <p>9. klass Ornamentika alused. Ideekavand ja selle vormistamine. Tekstiileseme kavandamine ja kaunistamisviisid erinevates tekstiilitehnoloogias.</p>
<p>2. Rahvakunst Õpilane: 1) tunneb peamisi eesti rahvuslikke käsitöötavasid;</p>	<p>7. klass Eesti etnograafiline ornament tänapäevase rõivastuse ja esemelise keskkonna kujundamisel. Sümbolid ja märgid rahvakunstis.</p>

<p>2) kasutab inspiratsiooniallikana etnograafilisi esemeid; 3) näeb rahvaste kultuuripärandit kui väärtust.</p>	<p>8. klass Kultuuridevahelised seosed, erinevused ja sarnasused. Mitmekultuuriline keskkond Kudumine, heegeldamine ja tikkimine eesti rahvakunstis. Rahvarõivad.</p>
<p>3. Töö organiseerimine Õpilane: 1) arutleb töö ja tehnoloogia muutumise üle ühiskonna arengus; 2) otsib ülesandeid täites abi nüüdisaegsest teabelevist; 3) esitleb või eksponeerib oma tööd; 4) täidab iseseisvalt ja koos teistega endale võetud ülesandeid ning planeerib tööd ajaliselt; 5) analüüsib enda loomingulisi ja tehnoloogiaalaseid võimeid ning teeb valikuid edasisteks õpinguteks ja hobideks.</p>	<p>9. klass Eesti etnograafiline ornament tänapäevase rõivastuse ja esemelise keskkonna kujundamisel. Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooniallikana.</p>
<p>4. Materjalid Õpilane: 1) kirjeldab keemiliste kiudainete põhiomadusi, kasutamist ja hooldamist; 2) võrdleb materjalide valikul nende mõju tervisele; 3) kombineerib oma töös erinevaid materjale.</p>	<p>7. klass Käsitöötöehnikate ja tekstiilitööstuse areng ning seda mõjutanud tegurid ajaloos. Nüüdisaegsed tehnoloogilised võimalused ning uued võtted rõivaste ja tarbeesemete valmistamisel. Käsitöö väärtustamine tarbekunsti osana või isikupärase eneseväljendusena. Õblemise ja käsitööga seotud elukutsed ning võimalused ettevõtluseks.</p>
<p>5. Tööliigid Õpilane: 1) valib tööeseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ja viimistlusvõtteid;</p>	<p>8. klass Töövahendite ja tehnoloogia valik sõltuvalt materjalist ja valmistatavast esemest. Töö planeerimine üksi ja rühmas töötades. Vajaliku teabe hankimine tänapäeva teabelevist, selle analüüs ja kasutamine. Elektriliste töövahenditega töötamine ja nende hooldamine kasutusjuhendi järgi. Iseseisvalt tööjuhendi järgi töötamine.</p>
<p>4. Materjalid Õpilane: 1) kirjeldab keemiliste kiudainete põhiomadusi, kasutamist ja hooldamist; 2) võrdleb materjalide valikul nende mõju tervisele; 3) kombineerib oma töös erinevaid materjale.</p>	<p>9. klass Oma töö ja selle tulemuse analüüsimine ning hindamine. Töö esitlemine ja eksponeerimine. Näituse kujundamine ning virtuaalkeskkonna kasutamine oma töö eksponeerimiseks.</p>
<p>5. Tööliigid Õpilane: 1) valib tööeseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ja viimistlusvõtteid;</p>	<p>7. klass Tekstiilkiudained. Keemilised kiud. Tehiskiudude ja sünteetiliste kiudude saamine ning omadused.</p>
<p>5. Tööliigid Õpilane: 1) valib tööeseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ja viimistlusvõtteid;</p>	<p>8. klass Tänapäeva käsitöömaterjalid.</p>
<p>5. Tööliigid Õpilane: 1) valib tööeseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ja viimistlusvõtteid;</p>	<p>9. klass Mitmesuguste materjalide kooskasutamise võimaluste leidmine.</p>
<p>5. Tööliigid Õpilane: 1) valib tööeseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ja viimistlusvõtteid;</p>	<p>7. klass <u>Kudumine.</u> Kirjamine. Silmuste kahandamine ja kasvatamine. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine <u>Heegeldamine.</u> Tutvumine heegeltehnika loominguliste võimalustega.</p>

<p>2) võtab lõikelehelts lõikeid, valib õpetaja abiga sobiva tehnoloogia ja õmbleb endale rõivaeseme; 3) koob kirjalist pinda ning koekirju koeskeemi kasutades; koob ringselt; 4) leiab loovaid võimalusi kasutada õpitud käsitöötehnikaid.</p>	<p>8. klass <u>Õmblemine.</u> Kanga kuumniiske töötlemine. Rõivaeseme õmblemine. Mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete paigutamine riidele. Valitud rõivaeseme õmblemiseks sobivate tehnoloogiliste võtete kasutamine. Eseme õmblemise tehnoloogilise järjekorra määramine. Õmblustöö viimistlemine. <u>Tikkimine.</u> Tutvumine erinevate tikanditega. Tikand loomingulise väljendusvahendina. Sümbolid ja märgid. Võimaluse korral tikandi kavandamine ja loomine arvutiga.</p> <p>9. klass <u>Kudumine.</u> Silmuste kahandamine ja kasvatamine. Ringselt kudumine. Erinevate koekirjade kudumine skeemi järgi. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine.</p>
--	--

Kodundus

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Õppesisu klassiti
<p>1. Toit ja toitumine Õpilane: 1) teab mitmekülgse toiduvaliku tähtsust oma tervisele ning põhiliste makro- ja mikro-toitainete vajalikkust ja allikaid; 2) analüüsib toiduainete toiteväärtust, hindab nende kvaliteeti, tunneb toidu erinevaid säilitus-viise ning riknemisega seotud riskitegureid; 3) analüüsib menüü tervislikkust ning koostab tasakaalustatud ja mitmekülgse menüü; 4) teab toidu valmistamisel toimuvaid muutusi ning oskab neid teadmisi rakendada; 5) võrdleb erinevate maade rahvustoite ja teab toitumistavasid mõjutavaid tegureid.</p>	<p>7. klass Makro- ja mikrotoitained, nende vajalikkus ning allikad. Lisaained toiduainetes. Toiduainete toitainelise koostise hinnang. Mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest. Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad.</p> <p>8. klass Toitumisteave meedias -analüüs ja hinnangud. Toiduallergia ja toidutalumatuse. Taimetoitluse ja dieetide mõju organismile. Toitumishäired. Eestlaste toit läbi aegade. Eri rahvaste toitumistraditsioonid ja toiduvalikut mõjutavad tegurid (asukoht, usk jm).</p> <p>9. klass Toiduainete muutused kuumtöötlemisel, toitainete kadu. Mikroorganismid toidus. Toiduainete riknemise põhjused. Hügieeninõuded toiduainete säilitamise korral. Toidu kaudu levivad haigused. Toiduainete säilitamine ja konservimine.</p>
<p>2. Töö organiseerimine Õpilane: 1) arvestab rühmaülesandeid täites kaasõpilaste arvamusi ja hinnanguid; 2) kasutab menüüd koostades ainekirjandust ja teabeallikaid; 3) kalkuleerib toidu maksumust; 4) hindab enda huve ja sobivust toiduga seotud elukutseteks või hobideks.</p>	<p>7. klass Toiduga seonduvad ametid.</p> <p>8. klass Meeskonna juhtimine. Suurema projekti korraldamine alates menüü koostamisest, kalkulatsioonist ja praktilise töö organiseerimisest kuni tulemuse analüüsimiseni. Toiduga seonduvad ametid.</p> <p>9. klass Meeskonna juhtimine - menüü koostamisest, kalkulatsioonist ja praktilise töö organiseerimisest kuni tulemuse analüüsimiseni.</p>
<p>3. Toidu valmistamine Õpilane: 1) teab toiduainete kuumtöötlemise viise; 2) tunneb peamisi maitseaineid ja roogade maitsestamise võimalusi;</p>	<p>7. klass Nüüdisaegsed köögiseadmed, nende kasutamine ja hooldus. Kuumtöötlemise viisid. Maitseained ja roogade maitsestamine. Supid. Vormiroad ja vokitoidud.</p>

<p>3) valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi; 4) küpsetab tainatooteid ja võrdleb erinevaid kergitusaineid.</p>	<p>8. klass Liha jaotustükid ja lihatoidud. Kalaroad. Soojad kastmed. Kuumtöödeldud järelroad. Rahvustoidud.</p>
<p>4. Etikett Õpilane: 1) koostab lähtuvalt ürituse sisust menüü ning kujundab ja katab laua; 2) kujundab kutse ja leiab loomingulisi võimalusi kingituse pakkimiseks; 3) rõivastub ja käitub ürituse iseloomu kohaselt; 4) mõistab lauakommete tähtsust meeldiva suhtluskeskkonna loomisel.</p>	<p>9. klass Kergitusained ja tainatooted. Hoidised</p> <p>7. klass Koosviibimiste korraldamine. Kutsed ja kingitused. Ideede ja võimaluste leidmine erinevate peolaudade kujundamiseks.</p> <p>8. klass Peolaua menüü koostamine.</p> <p>9. klass Rõivastus ja käitumine vastuvõttudel, kodus peolauas, kohvikus ning restoranis.</p>
<p>5. Kodu korrashoid Õpilane: 1) arutleb ja leiab seoseid kodu sisekujunduse ning seal elavate inimeste vahel; 2) tunneb erinevaid kodumasinaid, oskab võrrelda nende erinevaid parameetreid ja käsitseda neid kasutusjuhendi järgi; 3) tunneb põhilisi korrastustöid ja -tehnikaid ning oskab materjali omaduste ja määrdumise järgi leida sobiva puhastusvahendi ning -viisi; 4) teab puhastusainete pH-taseme ja otstarbe seoseid.</p>	<p>7. klass Erinevad stiilid sisekujunduses. Toataimede hooldamine.</p> <p>8. klass Kodumasinad.</p> <p>9. klass Olmekeemia. Puhastusvahendid, nende omadused ja ohutus. Suurpuhastus.</p>
<p>6. Tarbijakasvatus Õpilane: 1) tunneb tarbija õigusi ning kohustusi; 2) analüüsib reklaamide mõju ostmisele; 3) oskab koostada leibkonna eelarvet; 4) planeerib majanduskulusid eelarve järgi.</p>	<p>7. klass Tarbija õigused ja kohustused. Märgistused toodetel.</p> <p>8. klass Ostuotsustuste mõjutamine, reklaami mõju. Teadlik ja säästlik majandamine.</p> <p>9. klass Leibkonna eelarve, tulude ja kulude tasakaal. Laenud. Kokkuhoiuvõimalused ja kulude analüüs. Kulude planeerimine erijuhtudeks (peod, tähtpäevad jm).</p>

Projektitööd

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Õppesisu klassiti
<p>Õpilane: 1) teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimivate tegevuste liikmena; 2) osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides; 3) leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid; 4) suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste tööalaseid arvamusi;</p>	<p>7., 8. ja 9. klass Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel. Valikteemad ja projektid on nii tehnoloogiaõpetuse ning käsitöö ja kodunduse valdkonnast. Projektitööd kavandatakse iga õppeaasta alguseks tehnoloogia ning käsitöö ja kodunduse õpetaja koostöös. Projektitööd valitakse, pidades silmas kohalikke traditsioone, uudseid ja tavapäraseid töötlemisviise ning teatud teema süvitsi käsitlemise huvi. Projektitöö valdkond moodustab</p>

5) kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust; 6) väärtustab töö tegemist ning analüüsib töö kulgu	iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt teemaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.
--	---

Tehnoloogiaõpetus

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Õppesisu klassiti
Õpilane: 1) väärtustab tehnoloogia eetilistust ning tarbib ressursse keskkonda säästvalt ja jätkusuutlikult; 2) kasutab ülesannet lahendades ainekirjandust ja teabeallikaid; 3) valib toote valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid ning töötlemisviise; 4) õpib leidma tehnilist lahendust kodustele korrastus- ja remonditöödele; 5) teab töömaailma tänapäevaseid toimimise viise; 6) valmistab omanäolisi tooteid, kasutades erinevaid töötlemisvõimalusi; 7) esitleb ja analüüsib tehtud tööd; 8) teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid.	7. klass Tehnoloogia analüüsimine: positiivsed ja negatiivsed mõjud. Eetilised tõekspidamised tehnoloogia rakendamisel. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia. Materjalide ja nende töötlemise teabe hankimine kirjandusest ja internetist. Töömaailm. Leiutamine ja uuenduslikkus, probleemsete ülesannete lahendamine. Võimaluse korral toodete disainimine arvutiga.
	8. klass Käsi- ja elektrilised tööriistad. Nüüdisaegsed võimalused materjalide töötlemisel ja detailide ühendamisel tooteks. Kodused korrastus- ja remonditööd. Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.

Kodundus tehnoloogia rühm

Kodundus Õpilane: 1) teeb tervislikke toiduvalikuid ning koostab tasakaalustatud ja mitmekülgse menüü; 2) kasutab menüüd koostades ainekirjandust ja teabeallikaid; 3) valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi; 4) kalkuleerib toidu maksumust; 5) tuleb toime koduse majapidamise ja pere eelarvega ning käitub teadliku tarbijana.	7. klass Toiduainete toitainelise koostise hinnang. Mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest. Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad. Toitumisteave meedias - analüüs ja hinnangud. Aedviljatoidud ja supid. Kala- ja lihatoitud.
	8. klass Küpsetised ja vormiroad. Käitumine peolauas, kohvikus, restoranis. Puhastusvahendid ja nende omadused. Kodumasinad. Ruumide kujundamine, mööbel ja kunst kodus. Looduslikud ja sünteetilised tekstiilmaterjalid, nende valiku ning sobivuse põhimõtted rõivastuses ja sisekujunduses. Hooldusmärgid. Tarbija õigused ja kohustused. Kokkuhoiuvõimalused ja kulude analüüs.

4.6. Tehnoloogiaõpetus

4.6.1. Tehnoloogiaõpetuse õppe- ja kasvatuseesmärgid

Tehnoloogiaõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) omandab tehnoloogilise kirjaoskuse, sh arendab tehnoloogilisi teadmisi ja oskusi ning tunneb rahulolu ja innustust praktilisest eneseteostusest;
- 2) oskab seostada inimest ja ümbritsevat elukeskkonda ning analüüsida tehnoloogia mõjusid keskkonnale;
- 3) lahendab loovalt ülesandeid, valdab ideede kujustamise oskust ja on esemete valmistamisel leidlik;
- 4) arvestab tehnoloogiaga seotud eetilisi, esteetilisi ja jätkusuutlikke tõekspidamisi;
- 5) julgeb katsetada, väärtustab ettevõtlikkust, sõbralikkust, koostööoskust ja töötahet ning mõistab, miks on erinevad oskused ja hoiakud igapäevaelus ning tulevases tööelus olulised;
- 6) omandab teadmisi ja oskusi, käsitsedes erinevaid materjale, töövahendeid ja töötlemisviise;
- 7) suudab loovalt rakendada teoreetilisi teadmisi praktiliste ülesannete lahendamisel;
- 8) järgib tööprotsessis ohutuid ja ergonomilisi töövõtteid ning kõlbelisi käitumisnorme;
- 9) lähtub toitu valides ja valmistades tervisliku toitumise põhimõtetest;
- 10) mõistab, kuidas tingib tehnoloogia areng muutused maailmas, sh inimeste töötamisvõimalustes
- 11) omab ülevaadet tehnoloogiavaldkonnaga seotud ametitest, tunnetab oma võimeid, huvi ja sobivust edasisteks õpinguteks ja oskab teha karjääriotsuseid, väärtustab kultuuripärimust.

II kooliastme õppesisu ja õpitulemused klassiti

A. Tehnoloogia igapäevaelus

II kooliastme õppesisu ja õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu klassiti	
	5. klass	6. klass
Õppesisu		
Tehnoloogia olemus. Tehnoloogiline kirjaoskus ja selle vajalikkus.	Tehniline kirjaoskus ja selle vajalikkus.	Tehnoloogia olemus.
Süsteemid, protsessid ja ressursid.	Mõisted: süsteemid, protsessid ja ressursid.	Tunneb ja eristab lihtsamaid süsteeme protsesse ja ressursse.
Tehnoloogia ja teadused.	tehnikateadused ja leiutised	Tehnoloogia ja teadused.
Tehnoloogia, individid ja keskkond..	Tehnoloogia mõju individile ja keskkonnale.	
Struktuurid ja konstruktsioonid.		
Transpordivahendid.		
Energiaallikad		
Õpitulemused		
A1. Mõistab tehnoloogia olemust ja väärtustab tehnoloogilise kirjaoskuse vajalikkust igapäevaelus	väärtustab tehnoloogilise kirjaoskuse vajalikkust igapäevaelus	Mõistab tehnoloogia olemust
A2. Toob näiteid süsteemide, protsesside ja ressursside kohta	Mõistab süsteemide, protsesside ja ressursside erinevusi	Toob näiteid süsteemide, protsesside ja ressursside kohta
A3. Loob seoseid tehnoloogia arengu ja teadussaavutuste vahel	Saab aru teaduste mõjust tehnoloogia arengule.	Loob seoseid tehnoloogia arengu ja teadussaavutuste vahel
A4. Seostab tehnoloogiaõpetust teiste õppeainetega ja eluvaldkondadega	Seostab tehnoloogiaõpetust teiste	Seostab tehnoloogiaõpetust teiste õppeainetega ja

	õppeainetega	eluvaldkondadega
A5. Iseloomustab ja võrdleb erinevaid transpordivahendeid ning energiaallikaid	Iseloomustab ja võrdleb erinevaid transpordivahendeid	Iseloomustab ja võrdleb erinevaid transpordivahendeid ning energiaallikaid
A6. Kirjeldab ratta ja energia kasutamist ajaloos ning nüüdisajal	Kirjeldab ratta ja energia kasutamist ajaloos	Kirjeldab ratta ja energia kasutamist ajaloos ning nüüdisajal
A7. Kirjeldab inimtegevuse ja tehnoloogia mõju keskkonnale	Saab aru inimtegevuse ja tehnoloogia mõjust keskkonnale	Kirjeldab inimtegevuse ja tehnoloogia mõju keskkonnale
A8. Valmistab töötavaid mudeleid praktilise tööna	Valmistab töötavaid mudeleid praktilise tööna	Valmistab töötavaid mudeleid praktilise tööna
A9. Kirjeldab tehniliste seadmete ja tehnika arenguloo kujunemist ning selle olulisemaid saavutusi	Kirjeldab ühe tehnilise seadme arenguloo kujunemist	Kirjeldab tehniliste seadmete ja tehnika arenguloo kujunemist ning selle olulisemaid saavutusi

B. Disain ja joonestamine

II kooliastme õppesisu ja õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu klassiti	
	5. klass	6. klass
Õppesisu		
Eskiis. Lihtsa toote kavandamine. Tehniline joonis. Jooned ja nende tähendused. Mõõtmed ja mõõtkava.	Eskiis. Lihtsa toote Jooned ja nende tähendused. Mõõtmed kavandamine.	Eskiis. Lihtsa toote kavandamine. Tehniline joonis. Jooned ja nende tähendused. Mõõtmed ja mõõtkava
Piltkujutis ja vaated. Lihtsa mõõtmestatud tehnilise joonise koostamine ja selle esitlemine.	Piltkujutis ja vaated. Lihtsa mõõtmestatud tehnilise joonise koostamine ja selle esitlemine.	Piltkujutis ja vaated. Lihtsa mõõtmestatud tehnilise joonise koostamine ja selle esitlemine.
Disain. Disaini elemendid. Probleemide lahendamine. Toote viimistlemine. Insenerid ja leiutamine.	Kujundamine, probleemide lahendamine. Toote viimistlemine	Disain. Disaini elemendid. Probleemide lahendamine. Toote viimistlemine. Insenerid ja leiutamine
Õpitulemused		
B1. Selgitab joonte tähendust joonisel, oskab joonestada jõukohast tehnilist joonist ning seda esitleda	Selgitab joonte tähendust joonisel, oskab joonestada jõukohast tehnilist joonist ning seda esitleda	Selgitab joonte tähendust joonisel, oskab joonestada jõukohast tehnilist joonist ning seda esitleda
B2. Koostab kolmvaate lihtsast detailist	Koostab kaksvaate lihtsast detailist	Koostab kolmvaate lihtsast detailist
B3. Teab ja kasutab õpiülesannetes disaini elemente	kasutab õpiülesannetes disaini elemente	Teab ja kasutab õpiülesannetes disaini elemente
B4. Disainib lihtsaid tooteid, kasutades selleks ettenähtud materjale	Disainib lihtsaid tooteid, kasutades selleks ettenähtud	Disainib lihtsaid tooteid, kasutades selleks ettenähtud materjale

	materjale	
B5. Märkab probleeme ja pakub neile omanäolisi lahendusi	Märkab probleeme ja pakub neile omanäolisi lahendusi	Märkab probleeme ja pakub neile omanäolisi lahendusi
B6. Osaleb õpilasepäraselt uudse tehnoloogilise protsessi loomises, mis on seotud materjalide valiku ja otstarbeka töötlusviisi leidmisega	Osaleb õpilasepäraselt uudse tehnoloogilise protsessi loomises, mis on seotud materjalide valiku ja otstarbeka töötlusviisi leidmisega	Osaleb õpilasepäraselt uudse tehnoloogilise protsessi loomises, mis on seotud materjalide valiku ja otstarbeka töötlusviisi leidmisega
B7. Mõistab leiutiste osatähtsust tehnoloogia arengus, teab inseneri elukutse iseärasust ja leiutajate olulisemaid saavutusi	Mõistab leiutiste osatähtsust tehnoloogia arengus,	Mõistab leiutiste osatähtsust tehnoloogia arengus, teab inseneri elukutse iseärasust ja leiutajate olulisemaid saavutusi

C. Materjalid ja nende töötlemine

II kooliastme õppesisu ja õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu klassiti	
	5. klass	6. klass
Õppesisu		
Materjalide liigid (puit, metall, plastid, elektroonika komponendid jne) ja nende omadused.	Materjalide liigid: puit, metall, plastid, elektroonika komponendid jne.	Materjalide liigid (puit, metall, plastid, elektroonika komponendid jne) ja nende omadused.
Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jne) ning töövahendid (tööriistad ja masinad).	Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jne) ning töövahendid (tööriistad ja masinad).	Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jne) ning töövahendid (tööriistad ja masinad).
Levinumad käsi- ja elektrilised tööriistad. Puur- ja treipink.	Levinumad käsi- ja elektrilised tööriistad. Puurpink.	Levinumad käsi- ja elektrilised tööriistad. Puur- ja treipink.
Materjalide liited.	Materjalide liited.	Materjalide liited.
Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.	Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.	Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.
Õpitulemused		
C1. Tunneb põhilisi materjale, nende olulisemaid omadusi ja töötlemise viise	Tunneb põhilisi materjale: täispuit, vineer, plast, klaas jm	Tunneb põhilisi materjale, nende olulisemaid omadusi ja töötlemise viise
C2. Valib ja kasutab eesmärgipäraselt erinevaid töötlusviise, töövahendeid ja materjale	Valib ja kasutab eesmärgipäraselt erinevaid töötlusviise, töövahendeid ja materjale	Valib ja kasutab eesmärgipäraselt erinevaid töötlusviise, töövahendeid ja materjale
C3. Suudab valmistada jõukohaseid liiteid	Suudab valmistada jõukohaseid liiteid	Suudab valmistada jõukohaseid liiteid
C4. Valmistab mitmesuguseid lihtsaid tooteid (sh mänguasju)	Valmistab mitmesuguseid lihtsaid tooteid (sh mänguasju)	Valmistab mitmesuguseid lihtsaid tooteid (sh mänguasju)

C5. Kasutab õppetöös puur- ja treipinki	Kasutab õppetöös puurpinki	Kasutab õppetöös puur- ja treipinki
C6. Analüüsib ja hindab loodud toodet, sh esteetilisest ja rakenduslikust küljest	Analüüsib ja hindab loodud toodet, sh esteetilisest ja rakenduslikust küljest	Analüüsib ja hindab loodud toodet, sh esteetilisest ja rakenduslikust küljest
C7. Annab tehtud ülesande või toote kvaliteedile oma hinnangu	Annab tehtud ülesande või toote kvaliteedile oma hinnangu	Annab tehtud ülesande või toote kvaliteedile oma hinnangu
C8. Mõistab ja arvestab kaaslaste erinevaid tööoskusi	Mõistab ja arvestab kaaslaste erinevaid tööoskusi	Mõistab ja arvestab kaaslaste erinevaid tööoskusi
C9. Teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid	Teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid	Teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid
C10. Väärtustab ja kasutab tervisele ohutuid tööviise	Väärtustab ja kasutab tervisele ohutuid tööviise	Väärtustab ja kasutab tervisele ohutuid tööviise
C11. Kasutab materjale säästlikult ning leiab võimalusi nende korduskasutuseks	Kasutab materjale säästlikult ning leiab võimalusi nende korduskasutuseks	Kasutab materjale säästlikult ning leiab võimalusi nende korduskasutuseks

Projektitööd tehnoloogiaõpetuses II kooliastmel

II kooliastme õppesisu ja õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu klassiti	
	5. klass	6. klass
Õppesisu		
Igal õppeaastal on ainekavas üks õppeosa, mille korral õpilased saavad vabalt valida õpperühma. Projektitööd võivad olla nii käsitööst, kodundusest kui ka tehnoloogiaõpetusest. Õpilane saab valida kahe samaaegse teema vahel. Valikteemad võivad olla nt ehistööd, mudelism jne.	Omaloomingulise mudeli valmistamine	Omaloomingulise mängu valmistamine
Õpitulemused		
P1. Teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena	Teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena	Teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena
P2. Osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides	Osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides	Osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides
P3. Leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannete ning probleemide lahendeid	Leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannete ning probleemide lahendeid	Leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannete ning probleemide lahendeid
P4. Valmistab üksi või koostöös teistega ülesande või projekti lahenduse	Valmistab üksi või koostöös teistega ülesande või projekti lahenduse	Valmistab üksi või koostöös teistega ülesande või projekti lahenduse
P5. Suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste tööalaseid arvamusi	Suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste tööalaseid arvamusi	Suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste tööalaseid arvamusi

P6. Kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust	Kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust	Kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust
P7. Väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet	Väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet	Väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet

Tehnoloogiaõpetus - III kooliaste

A. Tehnoloogia igapäevaelus

III kooliastme õppesisu ja õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu klassiti		
	7. klass	8. klass	9. klass
Õppesisu			
Tehnoloogia analüüsimine: positiivsed ja negatiivsed mõjud. Eetilised tõekspidamised tehnoloogia rakendamisel.	Tehnika kasutamise kaasnep vastutus, kasutamise kaasnep ohud	Tehnoloogia analüüsimine: positiivsed ja negatiivsed mõjud. Eetilised tõekspidamised tehnoloogia rakendamisel.	Tehnoloogia analüüsimine: positiivsed ja negatiivsed mõjud. Eetilised tõekspidamised tehnoloogia rakendamisel.
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia. Põllumajandus-, meditsiini- ja biotehnoloogia.	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia.	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia. Põllumajandus-, meditsiini- ja biotehnoloogia.	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia. Põllumajandus-, meditsiini- ja biotehnoloogia.
Ressursside säästlik tarbimine. Töömaailm ja töö planeerimine. Tooraine ja tootmine..	Ressursside säästlik tarbimine. Töö planeerimine.	Ressursside säästlik tarbimine. Töömaailm ja töö planeerimine.	Ressursside säästlik tarbimine. Töömaailm ja töö planeerimine. Tooraine ja tootmine..
Tehnoloogilise maailma tulevikuperspektiivid	Tehnoloogilise maailma tulevikuperspektiivid	Tehnoloogilise maailma tulevikuperspektiivid	Tehnoloogilise maailma tulevikuperspektiivid
Õpitulemused			
A1. Kirjeldab ja analüüsib inimtegevuse mõju loodusele ning keskkonnale	Kirjeldab ja analüüsib inimtegevuse mõju loodusele ning keskkonnale	Kirjeldab ja analüüsib inimtegevuse mõju loodusele ning keskkonnale	Kirjeldab ja analüüsib inimtegevuse mõju loodusele ning keskkonnale
A2. Mõistab iseenda osaluse olulisust tehnoloogilistes protsessides tulevikus ja vastutust nende eetilise kujundamise eest	Mõistab iseenda osaluse olulisust tehnoloogilistes protsessides ja sellega kaasnevat vastutust.	Mõistab iseenda osaluse olulisust tehnoloogilistes protsessides tulevikus ja vastutust nende eetilise kujundamise eest	Mõistab iseenda osaluse olulisust tehnoloogilistes protsessides tulevikus ja vastutust nende eetilise kujundamise eest
A3. Kasutab info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid, teab nende seadmete üldist tööpõhimõtet ning ohutut käsitsemist	Kasutab info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid, teab nende seadmete üldist tööpõhimõtet ning ohutut käsitsemist	Kasutab info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid, teab nende seadmete üldist tööpõhimõtet ning ohutut käsitsemist	Kasutab info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid, teab nende seadmete üldist tööpõhimõtet ning ohutut käsitsemist

A4. Teab mõningaid põllumajandus-, meditsiini- ja biotehnoloogia kasutusvõimalusi	Teab mõningaid põllumajandus-, meditsiini- ja biotehnoloogia kasutusvõimalusi	Teab mõningaid põllumajandus-, meditsiini- ja biotehnoloogia kasutusvõimalusi	Teab mõningaid põllumajandus-, meditsiini- ja biotehnoloogia kasutusvõimalusi
A5. Teadvustab ressursside piiratud hulka ning tarbib ressursse säästvalt ja jätkusuutlikult	Teadvustab ressursside piiratud hulka ning tarbib ressursse säästvalt ja jätkusuutlikult	Teadvustab ressursside piiratud hulka ning tarbib ressursse säästvalt ja jätkusuutlikult	Teadvustab ressursside piiratud hulka ning tarbib ressursse säästvalt ja jätkusuutlikult
A6. Oskab oma tegevust planeerida, orienteerub töömaailmas ja teab oma eelistusi eneseteostuseks sobiva elukutse/ameti valikul	Oskab oma tegevust planeerida.	Oskab oma tegevust planeerida, orienteerub töömaailmas.	Oskab oma tegevust planeerida, orienteerub töömaailmas ja teab oma eelistusi eneseteostuseks sobiva elukutse/ameti valikul
A7. Iseloomustab tänapäevast tootmisprotsessi, kirjeldab selle toimimist ning terviklikkust	Iseloomustab tänapäevast tootmisprotsessi.	Iseloomustab tänapäevast tootmisprotsessi, kirjeldab selle toimimist.	Iseloomustab tänapäevast tootmisprotsessi, kirjeldab selle toimimist ning terviklikkust
A8. Teadvustab tehnoloogia ja inimese vastastikust mõju ning analüüsib tehnoloogia uuenduslikke arenguväljavaateid	Teadvustab tehnoloogia ja inimese vastastikust mõju.	Teadvustab tehnoloogia ja inimese vastastikust mõju.	Teadvustab tehnoloogia ja inimese vastastikust mõju ning analüüsib tehnoloogia uuenduslikke arenguväljavaateid

B. Disain ja joonestamine

III kooliastme õppesisu ja õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu klassiti		
	7. klass	8. klass	9. klass
Õppesisu			
Leiutamine ja uuenduslikkus. Tehnilist taipu arendavate ja probleemülesannete lahendamine.	Leiutamine ja uuenduslikkus. Tehnilist taipu arendavate ja probleemülesannete lahendamine	Leiutamine ja uuenduslikkus. Tehnilist taipu arendavate ja probleemülesannete lahendamine	Leiutamine ja uuenduslikkus. Tehnilist taipu arendavate ja probleemülesannete lahendamine
Viimistlemine ja pinnakatted. Ergonoomia. Ornamentika.	Viimistlemine ja pinnakatted. Ergonoomia. Ornamentika.	Viimistlemine ja pinnakatted. Ergonoomia. Ornamentika.	Viimistlemine ja pinnakatted. Ergonoomia. Ornamentika.
Toodete disainimine arvutiga. Joonise vormistamine ja esitlemine. Skeemid.			Toodete disainimine arvutiga. Joonise vormistamine ja esitlemine. Skeemid.
Leppelisused ja tähised tehnilistel joonistel. Ristlõiked ja lõiked. Koostejoonis. Ehitusjoonised.	Leppelisused ja tähised tehnilistel joonistel. Ristlõiked ja lõiked.	Leppelisused ja tähised tehnilistel joonistel. Ristlõiked ja lõiked. Ehitusjoonised.	Leppelisused ja tähised tehnilistel joonistel. Ristlõiked ja lõiked. Koostejoonis. Ehitusjoonised.
Õpitulemused			
B1. Planeerib ülesande ja	Planeerib ülesande ja	Planeerib ülesande ja	Planeerib ülesande ja

disainib toote ning esitleb seda võimaluse korral arvutiga	disainib toote ning esitleb seda võimaluse korral arvutiga	disainib toote ning esitleb seda võimaluse korral arvutiga	disainib toote ning esitleb seda võimaluse korral arvutiga
B2. Lahendab probleemülesandeid	Lahendab probleemülesandeid	Lahendab probleemülesandeid	Lahendab probleemülesandeid
B3. Teab ja kasutab toodete erinevaid viimistluse võimalusi	Teab ja kasutab toodete erinevaid viimistluse võimalusi	Teab ja kasutab toodete erinevaid viimistluse võimalusi	Teab ja kasutab toodete erinevaid viimistluse võimalusi
B4. Teab ja kasutab pinnakatete omadusi ja kasutusvõimalusi	Teab ja kasutab pinnakatete omadusi ja kasutusvõimalusi	Teab ja kasutab pinnakatete omadusi ja kasutusvõimalusi	Teab ja kasutab pinnakatete omadusi ja kasutusvõimalusi
B5. Arvestab ergonoomia ja ornamentika põhireegleid ning oskab neid töös rakendada	Arvestab ergonoomia ja ornamentika põhireegleid ning oskab neid töös rakendada	Arvestab ergonoomia ja ornamentika põhireegleid ning oskab neid töös rakendada	Arvestab ergonoomia ja ornamentika põhireegleid ning oskab neid töös rakendada
B6. Loeb skeeme, lihtsat kooste- ja ehitusjoonist	Loeb skeeme, lihtsat kooste- ja ehitusjoonist	Loeb skeeme ja ehitusjoonist	Loeb skeeme, lihtsat kooste- ja ehitusjoonist
B7. Joonestab jõukohast tehnilist joonist, vormistab ja esitleb joonist või skeemi	Joonestab jõukohast tehnilist joonist, vormistab ja esitleb joonist või skeemi	Joonestab jõukohast tehnilist joonist, vormistab ja esitleb joonist või skeemi	Joonestab jõukohast tehnilist joonist, vormistab ja esitleb joonist või skeemi

C. Materjalid ja nende töötlemine

III kooliastme õppesisu ja õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu klassiti		
	7. klass	8. klass	9. klass
Õppesisu			
Materjalide ja nende töötlemise kohta teabe hankimise võimalused kirjandusest ning internetist. Tänapäevased materjalide töötlemise viisid. Käsi- ja elektrilised tööriistad. Masinad ja mehhanismid.	Materjalide ja nende töötlemise kohta teabe hankimise võimalused kirjandusest ning internetist.	Tänapäevased materjalide töötlemise viisid. Käsi- ja elektrilised tööriistad. Masinad ja mehhanismid.	Materjalide ja nende töötlemise kohta teabe hankimise võimalused kirjandusest ning internetist. Tänapäevased materjalide töötlemise viisid. Käsi- ja elektrilised tööriistad. Masinad ja mehhanismid.
Arvuti ja materjalide töötlemise ühildamise võimalused (CNC-tööpingid). Optimaalse töötlusviisi valimine. Toodete liitevõimaluste kasutamine. Nüüdisaegsed võimalused materjalide töötlemisel ja detailide ühendamisel tooteks.		Nüüdisaegsed võimalused materjalide töötlemisel ja detailide ühendamisel tooteks.	Arvuti ja materjalide töötlemise ühildamise võimalused (CNC-tööpingid). Optimaalse töötlusviisi valimine. Toodete liitevõimaluste kasutamine. Nüüdisaegsed võimalused materjalide

			töötlemisel ja detailide ühendamisel tooteks.
Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.	Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.	Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.	Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.
Õpitulemused			
C1. Leiab teavet materjalide, nende omaduste ja töötlemise kohta, hangib ja kasutab ainealast teavet kirjandusest ning internetist	Leiab teavet materjalide, nende omaduste ja töötlemise kohta.	Leiab teavet materjalide, nende omaduste ja töötlemise kohta, hangib ja kasutab ainealast teavet kirjandusest ning internetist	Leiab teavet materjalide, nende omaduste ja töötlemise kohta, hangib ja kasutab ainealast teavet kirjandusest ning internetist
C2. Analüüsib materjalide omadusi, töötlemise viise ning kasutamise võimalusi, sünteesib uusi teadmisi	Analüüsib materjalide omadusi, töötlemise viise	Analüüsib materjalide omadusi, töötlemise viise ning kasutamise võimalusi	Analüüsib materjalide omadusi, töötlemise viise ning kasutamise võimalusi, sünteesib uusi teadmisi
C3. Kasutab toodet valmistades mitmesuguseid töövahendeid, võimaluse korral CNC-tööpink, valib sobivaima töötlusviisi	Kasutab toodet valmistades mitmesuguseid töövahendeid	Kasutab toodet valmistades mitmesuguseid töövahendeid, valib sobivaima töötlusviisi	Kasutab toodet valmistades mitmesuguseid töövahendeid, võimaluse korral CNC-tööpink, valib sobivaima töötlusviisi
C4. Tunneb ja kasutab töötlemisel masinaid ning mehhanisme	Tunneb ja kasutab töötlemisel masinaid ning mehhanisme	Tunneb ja kasutab töötlemisel masinaid ning mehhanisme	Tunneb ja kasutab töötlemisel masinaid ning mehhanisme
C5. Valmistab omanäolisi tooteid, tunneb ja kasutab mitmeid liitevõimalusi	Valmistab omanäolisi tooteid, tunneb ja kasutab mitmeid liitevõimalusi	Valmistab omanäolisi tooteid, tunneb ja kasutab mitmeid liitevõimalusi	Valmistab omanäolisi tooteid, tunneb ja kasutab mitmeid liitevõimalusi
C6. Kujundab välja oma positiivsed väärtushinnangud ja kõlbelised tööharjumused	Kujundab välja oma positiivsed väärtushinnangud ja kõlbelised tööharjumused	Kujundab välja oma positiivsed väärtushinnangud ja kõlbelised tööharjumused	Kujundab välja oma positiivsed väärtushinnangud ja kõlbelised tööharjumused
C7. Teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid, kasutab ohutult masinaid ning töövahendeid	Teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid, kasutab ohutult masinaid ning töövahendeid	Teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid, kasutab ohutult masinaid ning töövahendeid	Teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid, kasutab ohutult masinaid ning töövahendeid

Projektitööd tehnoloogiaõpetuses III kooliastmel

III kooliastme õppesisu ja õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu klassiti
--	--

	7. klass	8. klass	9. klass
Õppesisu			
Igal õppeaastal on ainekavas üks õppeosa, mille korral õpilased saavad vabalt valida õpperühma. Valikteemad ja projektid võivad olla nii käsitööst, kodundusest kui ka tehnoloogiaõpetusest. Õpilane saab valida kahe samaaegse teema vahel. Valikteemad võivad olla nt ehistööd, mudelism jne.	Marionettnukkude kavandamine ja valmistamine.	Mängumaja projekteerimine ja valmistamine	Omaloomingulise ühise tööeseme kavandamine ja valmistamine.
Õpitulemused			
P1. Organiseerib paindlikult ühistööd, planeerib ajakava ja oskab jaotada tööülesandeid	Õpib organiseerima ühistööd, planeerima ajakava.	Organiseerib paindlikult ühistööd, planeerib ajakava ja oskab jaotada tööülesandeid	Organiseerib paindlikult ühistööd, planeerib ajakava ja oskab jaotada tööülesandeid
P2. Teeb ülesandeid täites aktiivselt koostööd kaasõpilastega	Teeb ülesandeid täites aktiivselt koostööd kaasõpilastega	Teeb ülesandeid täites aktiivselt koostööd kaasõpilastega	Teeb ülesandeid täites aktiivselt koostööd kaasõpilastega
P3. Suhtleb töö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega (nt meili teel jne), et saada vajalikku infot, seda analüüsida, kriitiliselt hinnata ja tõlgendada	Suhtleb töö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega (nt meili teel jne), et saada vajalikku infot, seda analüüsida, kriitiliselt hinnata ja tõlgendada	Suhtleb töö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega (nt meili teel jne), et saada vajalikku infot, seda analüüsida, kriitiliselt hinnata ja tõlgendada	Suhtleb töö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega (nt meili teel jne), et saada vajalikku infot, seda analüüsida, kriitiliselt hinnata ja tõlgendada
P4. Valmistab üksi või koostöös teistega ülesandele või projektile lahenduse	Valmistab üksi või koostöös teistega ülesandele või projektile lahenduse	Valmistab üksi või koostöös teistega ülesandele või projektile lahenduse	Valmistab üksi või koostöös teistega ülesandele või projektile lahenduse
P5. Väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet	Väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet	Väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet	Väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet
P6. Mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust ning kasutab infot kooskõlas kehtivate seaduste ja normidega	Mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust	Mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust ning kasutab infot kooskõlas kehtivate normidega	Mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust ning kasutab infot kooskõlas kehtivate seaduste ja normidega

Projektitööd

Õpitulemused III	Kujundava hindamise kriteeriumid
------------------	----------------------------------

kooliastmel	Klass	1. tase	2. tase	3. tase
P1. Organiseerib paindlikult ühistööd, planeerib ajakava ja oskab jaotada tööülesandeid	7.	planeerib algelise ajakava	planeerib ajakava	Planeerib ühise ajakava
	8.	Planeerib ajakava	Planeerib ühise ajakava	planeerib ajakava ja oskab jaotada tööülesandeid
	9.	Planeerib ajakava	Planeerib ajakava ja oskab jaotada tööülesandeid	Organiseerib paindlikult ühistööd, planeerib ajakava ja oskab jaotada tööülesandeid
P2. Teeb ülesandeid täites aktiivselt koostööd kaasõpilastega	7.	Teeb ülesandeid täites koostööd ühe kaasõpilastega	Teeb ülesandeid täites koostööd kaasõpilastega	Teeb ülesandeid täites aktiivselt koostööd kaasõpilastega
	8.	Teeb ülesandeid täites koostööd ühe kaasõpilastega	Teeb ülesandeid täites t koostööd kaasõpilastega	Teeb ülesandeid täites aktiivselt koostööd kaasõpilastega
	9.	Teeb ülesandeid täites koostööd ühe kaasõpilastega	Teeb ülesandeid täites koostööd kaasõpilastega	Teeb ülesandeid täites aktiivselt koostööd kaasõpilastega
P3. Suhtleb töö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega (nt meili teel jne), et saada vajalikku infot, seda analüüsida, kriitiliselt hinnata ja tõlgendada	7.	Suhtleb töö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega	Suhtleb töö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega	Suhtleb töö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega (nt meili teel jne), et saada vajalikku infot, seda analüüsida, kriitiliselt hinnata ja tõlgendada
	8.	Suhtleb töö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega	Suhtleb töö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega	Suhtleb töö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega (nt meili teel jne), et saada vajalikku infot, seda analüüsida, kriitiliselt hinnata ja tõlgendada
	9.	Suhtleb töö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega	Suhtleb töö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega	Suhtleb töö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega (nt meili teel jne), et saada vajalikku infot, seda analüüsida, kriitiliselt hinnata ja tõlgendada
P4. Valmistab üksi või koostöös teistega ülesandele või projektile lahenduse	7.	Valmistab üksi või koostöös teistega ülesandele või projektile lahenduse	Valmistab üksi või koostöös teistega ülesandele või projektile lahenduse	Valmistab üksi või koostöös teistega ülesandele või projektile lahenduse

	8.	Valmistab üksi või koostöös teistega ülesandele või projektile lahenduse	Valmistab üksi või koostöös teistega ülesandele või projektile lahenduse	Valmistab üksi või koostöös teistega ülesandele või projektile lahenduse
	9.	Valmistab üksi või koostöös teistega ülesandele või projektile lahenduse	Valmistab üksi või koostöös teistega ülesandele või projektile lahenduse	Valmistab üksi või koostöös teistega ülesandele või projektile lahenduse
P5. Väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet	7.	Väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet	Väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet	Väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet
	8.	Väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet	Väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet	Väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet
	9.	Väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet	Väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet	Väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet
P6. Mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust ning kasutab infot kooskõlas kehtivate seaduste ja normidega	7.	Mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust	Mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust ning kasutab infot kooskõlas kehtivate normidega	Mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust ning kasutab infot kooskõlas kehtivate seaduste ja normidega
	8.	Mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust	Mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust ning kasutab infot kooskõlas kehtivate normidega	Mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust ning kasutab infot kooskõlas kehtivate seaduste ja normidega
	9.	Mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust	Mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust ning kasutab infot kooskõlas kehtivate normidega	Mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust ning kasutab infot kooskõlas kehtivate seaduste ja normidega

5. Kaunite kunstide ainekava gümnaasiumis

5.1. Kaunite kunstide tundide arv gümnaasiumis

Õppeaine	Nädalatunde klassiti			
	10.kl	11.kl	12.kl	Kokku
Muusika	2	1		3
Kunst	1	1		2

5.2. Muusika ainekava gümnaasiumis

5.2.1. Muusika õpetamise õppe- ja kasvatusesmärgid gümnaasiumis

1. Gümnaasiumi muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:
 - 1) tunnetab muusika võimalusi ning näeb selle rakendusi nii enese elu ja tegevuse kui ka suhtluse, ümbritseva maailma mõtestamise, mõjutamise ning kujundamise vahendina;
 - 2) väärtustab muusikat kui tähtsat osa inimkonna kultuuris; teadvustab ennast rahvuskultuuri kandjana: mõistab ja väärtustab kooriliikumise ning laulupidude sotsiaal-poliitilist olemust ja muusikahariduse tähendust;
 - 3) osaleb muusikaelus, on omandanud valmisoleku muusikalisteks tegevusteks ning elukestvaks muusikaharrastuseks;
 - 4) oskab muusikat kriitiliselt kuulata, analüüsida ja tõlgendada; rakendab loovust muusikalises eneseväljenduses;
 - 5) teadvustab ja järgib intellektuaalse omandiga kaasnevaid õigusi ning kohustusi; kasutab nüüdisaegseid infotehnoloogiavahendeid;
 - 6) arvestab kaaslasti ning väärtustab koostööd;
 - 7) orienteerub heliloomingu, interpretatsiooni, muusikapedagoogika jt muusikavaldkonna elukutsetes ja edasiõppimisvõimalustes.

Muusikaõpetus - I kursus 35 tundi

Õpitulemused	Õppesisu - teemad
<p>1) on teadlik oma muusikalistest võimetest ning oskustest laulmises, pillimängus ja omaloomingus;</p> <p>2) oskab muusikanäidete põhjal võrrelda keskaja, renessansi ja baroki muusikat ning oma arvamusi argumenteeritult põhjendada;</p> <p>3) väljendab oma arvamust muusikast ja analüüsib külastatud muusikaüritusi (võimaluse korral siduda muusikaloo teemadega), rakendades varasemaid teadmisi ja muusikaalast sõnavara.</p>	<p>Musitseerimine: Laulud vokaalsete võimete, esinemisoscuse ning kriitilise mõtlemise arendamiseks, muusikaloo illustreerimiseks ja tundeelu rikastamiseks.</p> <p>Muusika kuulamine ja muusikalugu: *Muusika teke ja olemus. *Muusika väljendusvahendid. *Muusika roll vanadel kultuurrahvastel ja tänapäeva ühiskonnas. *Keskaeg. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. *Gregooriuse laul, missa, mitmehäälsuse ja noodikirja kujunemine, rüütlikultuur. *Renessanss. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Polüfoonilise muusika areng, ilmalik laul ja seltskonnamuusika, instrumentaalmuusika, reformatsioon ja muutused kirikumuusikas. *Barokk. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Õukonnamuusika, ooper, oratoorium, passioon, kontsert, prelüüd ja fuuga.</p>

	<p>Muusikanäited järgmiste heliloojate loomingu: G.de Machaut, Leoninus, G.Dufay, J. Desprez, O.Lassus, G.Palestriina, C.Janeguain, Corelli, Monteverdi, Händel, J.S.Bach, Vivaldi</p> <p>Muusikaürituse külastamine: vähemalt kord kursuse vältel ning asjakohase arvamuse avaldamine muusikalist oskussõnavara kasutades.</p>
--	---

Muusikaõpetus - II kursus 35 tundi

Õpitulemused	Õppesisu - teemad
<p>1) arendab oma muusikalisi võimeid laulmises, pillimängus ja omaloomingus;</p> <p>2) oskab muusikanäidete põhjal võrrelda romantismiajastu muusikat varasemate ajastute muusikaga ning oma arvamusi argumenteeritult põhjendada;</p> <p>3) väljendab oma arvamust ja analüüsib külastatud muusikaüritusi (võimaluse korral siduda muusikaloo teemadega), rakendades varasemaid teadmisi ja muusikaalast sõnavara.</p>	<p>Musitseerimine: Laulud vokaalsete võimete, esinemisoscuse ning kriitilise mõtlemise arendamiseks, muusikaloo illustreerimiseks ja tundeelu rikastamiseks.</p> <p>Muusika kuulamine ja muusikalugu: *Klassitsism: Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Sonaaditsükkel, keelpillikvartett, sümfonia, instrumentaalkontsert, reekviem, klassikaline sümfoniaorkester, ooperi areng. * Romantism. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Soololaul, instrumentaalsed väikevormid, programmiline muusika (sümfooniline poem), lavamuusika (ooper, ballett, operett). Rahvuslikud koolkonnad. <u>Hilisromantism.</u> <u>Muusikanäited järgmiste heliloojate loomingu:</u> Haudn, Mozart, Beethoven, Schubert, Chopin, Liszt, Berlioz, Verdi, Wagner, Tšaikovski, Sibelius, Grieg, R. Strauss jt. Muusikaürituse külastamine: vähemalt kord kursuse vältel ning asjakohase arvamuse avaldamine muusikalist oskussõnavara kasutades.</p>

Muusikaõpetus - III kursus 35 tundi

Õpitulemused	Õppesisu - teemad
<p>1) süvendab oma muusikalisi võimeid laulmises, pillimängus ja omaloomingus;</p> <p>2) on tutvunud muusikanäidete varal džässmuusika väljendusvahenditega ja eesti džässi peamiste traditsioonidega ning oskab oma arvamusi argumenteeritult põhjendada;</p> <p>3) oskab muusikanäidete põhjal võrrelda 20. ja 21. sajandi eesti ja lääne muusikastiile;</p> <p>4) oskab leida Eesti ja Euroopa muusikakultuuri seoseid;</p> <p>5) väljendab oma arvamust ja analüüsib külastatud muusikaüritusi (võimaluse korral siduda muusikaloo teemadega), rakendades varasemaid teadmisi ja muusikaalast sõnavara.</p>	<p>Musitseerimine: Laulud vokaalsete võimete, esinemisoscuse ning kriitilise mõtlemise arendamiseks, muusikaloo illustreerimiseks ja tundeelu rikastamiseks.</p> <p>Muusika kuulamine ja muusikalugu: * Pärimusmuusika. Folkloor, regilaulu liigid, rahvapillid, rahvatantsud, uuem rahvalaul, uuemad laulumängud. *Eesti professionaalse muusikakultuuri kujunemine. *Laulupidude traditsiooni kujunemine. *Esimesed eesti professionaalsed heliloojad ja muusikud, esimesed sümfoonilised ja vokaal-sümfoonilised suurteosed eesti muusikas. *Rahvusliku helikeele kujunemine koorimuusikas, instrumentaalmuusikas ning lavamuusikas. *Muusika 20. ja 21. sajandil. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid.</p>

	<p>*Impressionism, ekspressionism, neoklassitsism. *Ülevaade 20. sajandi II poole muusikastiilidest ja -suundadest. *Eesti muusika pärast Teist maailmasõda. Uued suunad 21. sajandil. *Džässmuusika kultuurilooline taust ja väljendusvahendid. Sümfooniline džäss. Muusikanäited järgmiste heliloojate loomingust: Kunileid, Saebelmann, Hermann, Härma, Türnpu, Lüdig, Tobias, Saar, Kreek, Eller, Aav, Tubin, Ernesaks, A. Kapp, Tormis, Mägi, Tamberg, Rääts, Sumera, Kangro, Sisask, Pärt, Tüür, Tulve jt. Muusikanäited eesti pärimusmuusikast. Debussy, Ravel, Stravinski, Schönberg, Orff, Britten, Prokofjev, Šostakovitš, Cage, Reich, Gershwin, muusikanäited džässmuusikast. Muusikaürituse külastamine: vähemalt kord kursuse vältel ning asjakohase arvamuse avaldamine muusikalist oskussõnavara kasutades.</p>
--	---

5.3. Kunsti ainekava gümnaasiumis

5.3.1. Gümnaasiumi õppe-eesmärgid kunstiopetuses

Gümnaasiumi kunstiopetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunnetab kunsti potentsiaali ning näeb selle rakendusvõimalusi nii enese elu ja tegevuse kui ka ümbritseva maailma mõtestamise, mõjutamise ning kujundamise vahendina;
- 2) orienteerub kunsti arenguloo põhilistes küsimustes ja etappides;
- 3) mõistab kunsti ja visuaalkultuuri seoseid ühiskondlike protsesside ning teiste valdkondadega;
- 4) tajub nüüdisaegse kunsti olemust (kontekstuaalsust, kontseptuaalsust jne) ning aktsepteerib selle mitmekesisust;
- 5) oskab uudishimulikult ning loovalt püstitada, tõlgendada ja lahendada erineva iseloomuga probleemilahenduslikke ülesandeid;
- 6) rakendab loovas eneseväljenduses erinevaid kunstilisi väljendusvahendeid ja tehnilisi võtteid;
- 7) väärtustab ning toetab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi.

5.3.2. Gümnaasiumi õpitulemused kunstiopetuses

Gümnaasiumi õpilane:

- 1) seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes;
- 2) tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne);
- 3) märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval;
- 4) võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust;
- 5) tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika);
- 6) väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini; analüüsib ning võrdleb esemelise keskkonna ja visuaalse kommunikatsiooni ilminguid;
- 7) püstitab iseseisvalt loomingulisi ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid;

- 8) rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja –vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida;
9) on oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi;
10) esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.

I kursus „ Kunsti ajalugu ja muutuv olemus”

35 tundi – 1 tund nädalas

1.Kunsti roll eri ajastutel - 14 tundi				
Alateemad	Mõisted	Praktilised tööd ja IKT rakendamine	Õpitulemused	Projektid, õppekäigud
Kunstikultuuri üldistav ajatelg. Kunstnik ja tema kaasaeg. Kunstiteos ja vaataja.		Kunstiteose arvustus näituse külastuse põhjal	A1. Seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes.	
Kunstiteoste sõnum ja vorm eri ajastutel. Lugude ja sümbolite ringlus läbi sajandite.		Töö arvutiklassis (materjali kogumine, süstematiseerimine, analüüsimine)	A3. Märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval.	Kadrioru kunstimuseum
Kunstiteoste analüüsi ja tõlgendamise erinevad meetodid (nt vormiline, märgiline, sotsiaalne).		Valitud kunstiteose analüüs ja tõlgendamine	A4. Võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust.	
Kunsti tekkimine. Vanimad kõrgkultuurid. Mesopotaamia. Egiptus		Inimene kunstis: staatus, suhted, tegevused	A1, A3, A4 A2. Tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne	
Antiikaja kunst. Vana-Kreeka. Vana-Rooma		Kunstnik ja tema kaasaeg	A1, A2, A3, A4	
Keskaja kunst. Romaani stiil. Gooti stiil. Kunst ja religioon		Kunstniku rollid	A1, A2, A3, A4	Õppekäik Tallinna vanalinna: profaan- ja sakraalarhitektuur; Niguliste muuseum
Renessanss. Vararenessanss. Kõrgrenessanss.		Kunstniku rollid:	A1, A2, A3, A4	

Inimesekeskse maailmapildi kujunemine. Kunst ja teadus. Trükikunsti leiutamine		käsitööline, leiutaja, geenius, ajaloolane		
Barokk. Kunst kiriku ja valitsejate teenistuses		Õukonnakunstist argielu kujutamiseni. Kunsti ja muusika kokkukõlad	A1, A2, A3, A4	Õppekäik Kadrioru parki ja lossi (koostöö Kadrioru kunstimuseumiga)
Klassitsism. Antiikpärandi mõju ja valgustusajastu ideed		Kunsti ja muusika kokkukõlad	A1, A2, A3, A4	
Sama sajand, erinevad vaated. Romantism. Mäss korra vastu. Realism. Tõearmastus. Juugend. Tervikliku stiili taotlus		Kunsti ja muusika kokkukõlad	A1, A2, A3, A4	

2. Ajastute kunsti võrdlevad teemad - 8 tundi				
Alateemad	Mõisted	Praktilised tööd ja IKT rakendamine	Õpitulemused	Projektid, õppekäigud
Kunstniku rollid: käsitööline, leiutaja, ajaloolane, geenius, boheem, staar jne		Plakati kujundamine, millel kajastuvad kunstniku rollid (kunstnik ja väljendusvahendid õpilase valikul)	A3. Märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval.	
Inimene kunstis: staatus, suhted, tegevused		Loovtöö ja selle esitlus	A4. Võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust.	Koostöö Kadrioru kunstimuseumiga
Eri ajastute kunsti ja muusika kokkukõlad		Loovtöö valitud ajastu kunsti ja muusika kokkukõladest. Töö esitlus	A5. Tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika).	

Kunstiinstituutid Tuntuimad galeriid ja muuseumid		Rühmatöö koostamine kunstiinstituutidest ning tuntuimatest galeriitest ja muuseumidest Eestis ja väljaspool Eestit	A2. Tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon) jne.	
--	--	--	---	--

3. Loomingulised ja uurimuslikud projektid, õppekäigud – 14 tundi				
Alateemad	Mõisted	Praktilised tööd ja IKT rakendamine	Õpitulemused	Projektid, õppekäigud
Käsitlevate teemade endast ja nüüdisajast lähtuv tõlgendamine. Isiklik vaatenurk		Loominguline töö, valmib originaalteos	A6. Väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini. A9. On oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi.	Projektid ja õppekäigud sõltuvad valitud loomingu töö ülesannetest ja uurimuslikust teemast
Visuaalse materjali kogumine, süstematiseerimine ja analüüsimine		Materjali kogumine, süstematiseerimine ja analüüsimine, pildistamine, töö arvutiklassis	A2. Tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon) A7. Püstitab iseseisvalt loomingu ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi ja kavandab teoseid.	
Oma ideega sobivate väljendusvahendite valimine ja töö tegemine (joonistus, maal, kollaaž, ruumiline objekt, digitaalne pilt, video, performance jne)		Praktiline töö valitud väljendusvahenditega	A8. Rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja – vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida.	
Töö esitlemine ja oma valikute põhjendamine		Töö esitlemine kasutades IKT vahendeid	A10. Esitleb oma loomingu ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.	
Kunsteose analüüs ja loov interpreteerimine		Kunsteose analüüs ja arvustuse koostamine	A5. Tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid	

			teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika).	
--	--	--	---	--

II kursus „ Nüüdiskunsti süünd ja arengusuunad”

35 tundi – 1 tund nädalas

1.Kunsti muutumine - 18 tundi				
Alateemad	Mõisted	Praktilised tööd ja IKT rakendamine	Õpitulemused	Projektid, õppekäigud
Kunst moderniseeruva ajastul. Usk ühiskonna ja kunsti progressi. Tehnoloogia ja linnastumise võidukäik. Modernistlik arhitektuur ja tööstusdisain.	funktsionalism		B1. Seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes.	
Modernistliku kunsti suunad.	impressionism postimpressionism fovism ekspressionism futurism kubism abstraktsionism dada sürrealism		B2. Tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne).	
Abstraktne versus figuratiivne kunst. Puhas kunst väljaspool elu.	Abstraktne ekspressionism, minimalism opkunst		B4. Võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust.	
Kunst totalitaarsetes riikides.	sotsialistlik realism, natsionaalsotsialistlik kunst		B4. Võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust.	
Postmodernism ja nüüdiskunst. Vaatenurkade paljusus. Kunstiliikide piiride hajumine.	installatsioon fotokunst videokunst netikunst		B5. Tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti	Õppekäik: KUMU

Kunstimeediumide paljus.			seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika).	
Igapäeva elu tungimine kunsti. Kunstiteose kui objekti kadumine. Idee kui kunst. Kunst linnaruumis.	happening kehakunst maakunst kontseptualism popkunst hüperrealism performance		B3. Märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval.	
Kollektiivsus ja anonüümsus kunstis. Kunstnike ja vaatajate koostöö.	sotsiaalkriitiline kunst, postmodernistlik kunst			
Keskkond. Inimsõbraliku ja turvalise elukeskkonna loomine. Disain. Disainimine kui probleemilahendus. . Erinevad vaatenurgad: funktsionaalsus ja esteetika, eetiline ja kultuuriline sõnum. Innovatsioon ning keskkonnateadlikkus disainis ja arhitektuuris. Visuaalne meedia. Meediakeskkond. Erinevad suhtluskeskkonnad. Meediatarbija kui mõjutaja ja mõjutatav. Väljendusvahendid visuaalses kommunikatsioonis Muinsus- ja keskkonnakaitse ning autoriõiguste probleemistik.	linnaplaneerimine, maastikuarhitektuur, tootedisain graafiline disain	Loovtöö ja selle esitlemine	B6. Väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini; analüüsib ning võrdleb esemelise keskkonna ja visuaalse kommunikatsiooni ilminguid. B9. On oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi.	Õppekäigud: tarbekunstimuseum; arhitektuuri- ja disainigalerii

2. Nüüdiskunsti nähtusi võrdlevad teemad - 3 tundi

Alateemad	Mõisted	Praktilised tööd ja IKT rakendamine	Õpitulemused	Projektid, õppekäigud
Kunstiteos ja kontekst: vaatajad, koht ning aeg.		Kunstiteose analüüs ja arvustuse koostamine	B3. Märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval	EKKM

Disaini muutumine puhtast vormist ning funktsioonist emotsioonide ja fantaasiateni.		Loovtöö ja selle esitus	B6. Väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini; analüüsib ning võrdleb esemelise keskkonna ja visuaalse kommunikatsiooni ilminguid.	
Kunsti suunad/stiilid ja paralleelid teistes kunstiliikides: muusika, film, kirjandus, teater jt.			B4. Võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust	

3. Loomingulised ja uurimuslikud projektid, õppekäigud – 14 tundi				
Alateemad	Mõisted	Praktilised tööd ja IKT rakendamine	Õpitulemused	Projektid, õppekäigud
Käsitletavate teemade endast, oma kogemustest ja nüüdisajast lähtuv tõlgendamine.		Loominguline töö, valmib originaalteos	B6. Väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini. B9. On oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi.	Projektid ja õppekäigud sõltuvad valitud loomingulise töö ülesannetest ja uurimuslikust teemast
Visuaalse materjali kogumine, süstematiseerimine ja analüüsimine.		Materjali kogumine, süstematiseerimine ja analüüsimine, pildistamine, töö arvutiklassis	B2. Tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne) B7. Püstitab iseseisvalt loomingulisi ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi ja kavandab teoseid.	Õppekäigud: tarbekunstimuseum; arhitektuuri- ja disainigalerii
Oma ideega sobivate väljendusvahendite valimine ja töö tegemine (joonistus, maal, kollaaž, ruumiline objekt, digitaalne pilt, video, performance jne)		Praktiline töö valitud väljendusvahenditega	B8. Rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja –vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida.	
Töö esitlemine ja oma valikute põhjendamine.		Töö esitlemine kasutades IKT vahendeid	B10. Esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.	

Kunstiteose analüüs ja loov interpreteerimine		Kunstiteose analüüs ja arvustuse koostamine	B5. Tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika).	
Pildi ja teksti koosmõjud (graafiline kujundus, kirjakujuendus). Probleemiläheduslikud disainiülesanded (mudel, joonis, eksperiment materjalidega)	logo mudel		B5. Tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika).	

Gümnaasiumi õpitulemused kunstiopetuses

Gümnaasiumi õpitulemused kunstiopetuses	Õpitulemused kohustuslikele kursustele	
	I kursus	II kursus
1) seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes;	A1. Seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes.	B1. Seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes.
2) tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne);	A2. Tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon).	B2. Tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne).
3) märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval;	A3. Märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval.	B3. Märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval.
4) võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust;	A4. Võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes	B4. Võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust.

	kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust.	
5) tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika);	A5. Tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika).	B5. Tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika).
6) väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini; analüüsib ning võrdleb esemelise keskkonna ja visuaalse kommunikatsiooni ilminguid;	A6. Väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini.	B6. Väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini; analüüsib ning võrdleb esemelise keskkonna ja visuaalse kommunikatsiooni ilminguid.
7) püstitab iseseisvalt loomingulisi ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid;	A7. Püstitab iseseisvalt loomingulisi ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi ja kavandab teoseid.	B7. Püstitab iseseisvalt loomingulisi ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid.
8) rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida;	A8. Rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida.	B8. Rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida.
9) on oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi;	A9. On oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi.	B9. On oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi.
10) esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.	A10. Esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.	B10. Esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.

I kursus „Kunsti ajalugu ja muutuv olemus“

II kursus „Nüüdiskunsti süünd ja arengusuunad“

Õpitulemused	Kursus	Kujundava hindamise kriteeriumid		
		1. tase	2. tase	3. tase
1) seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes;	I kursus	A1-1. Puudub piisavalt teadmisi seostamiseks kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; ei suuda aksepteerida kunsti mitmekesisust; puudub oma arvamus.	A1-2. Seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes	A1-3. Seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes; on uudishimulik; tunnetab kunsti potentsiaali ning rakendusvõimalusi.
	II kursus	B1-1. Puudub piisavalt teadmisi seostamiseks kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; ei suuda aksepteerida kunsti mitmekesisust; puudub oma arvamus.	B1-2. Seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes	B1-3. Seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes; on uudishimulik; tunnetab kunsti potentsiaali ning rakendusvõimalusi.
2) tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne);	I kursus	A2-1. Ei tunneta visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne).	A2-2. Tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne).	A2-3. Tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne); oskab rakendada loovas eneseväljenduses erinevate tegevusvaldkondade kunstilisi väljendusvahendeid
	II kursus	B2-1. Ei tunneta visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne	B2-2. Tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne	B2-3. Tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne

		kommunikatsioon jne).	kommunikatsioon jne).	kommunikatsioon jne); oskab rakendada loovas eneseväljenduses erinevate tegevusvaldkondade kunstilisi väljendusvahendeid
3) märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval;	I kursus	A3-1. Märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval; ei orienteeru kunsti arenguloo põhilistes küsimustes.	A3-2. Märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval.	A3-3. Märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval; orienteerub kunsti arenguloo põhilistes küsimustes.
	II kursus	B3-1. Märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval; ei orienteeru kunsti arenguloo põhilistes küsimustes.	B3-2. Märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval.	B3-3. Märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval; orienteerub kunsti arenguloo põhilistes küsimustes.
4) võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust;	I kursus	A4-1. Kunstiteoste võrdlemisel ja analüüsimisel vajab rohkelt abi, kuna ei oska otsida neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; ei suuda orienteeruda kunsti arenguloo põhilistes etappides.	A4-2. Võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust.	A4-3. Võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust; orienteerub kunsti arenguloo põhilistes küsimustes ja etappides.
	II kursus	B4-1. Kunstiteoste võrdlemisel ja analüüsimisel vajab rohkelt abi, kuna ei oska otsida neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; ei suuda orienteeruda kunsti arenguloo põhilistes etappides.	B4-2. Võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust.	B4-3. Võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust; orienteerub kunsti

				arenguloo põhilistes küsimustes ja etappides.
5) tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika);	I kursuse	A5-1. Tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning ei taju nüüdiskunsti mitmekesisust ega märka kunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika).	A5-2. Tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika).	A5-3. Tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika); tajub nüüdiskunsti olemust ning selle mitmekesisust.
	II kursuse	B5-1. Tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning ei taju nüüdiskunsti mitmekesisust ega märka kunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika).	B5-2. Tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika).	B5-3. Tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika); tajub nüüdiskunsti olemust ning selle mitmekesisust.
6) väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini; analüüsib ning võrdleb esemelise keskkonna ja visuaalse kommunikatsiooni ilminguid;	I kursuse	A6-1. Ei oska väärtustada ega toetada uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini.	A6-2. Väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini.	A6-3. Väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini; analüüsib ning võrdleb esemelist keskkonda; pakub välja julgeid ideid ja võimalikke lahendusi.
	II kursuse	B6-1. Ei oska märgata ja väärtustada uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini; analüüsimisel ning võrdlemisel vajab rohkelt abi, et leida esemelise	B6-2. Väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini; analüüsib ning võrdleb esemelise keskkonna ja visuaalse kommunikatsiooni ilminguid.	B6-3. Väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini; analüüsib ning võrdleb esemelise keskkonna ja visuaalse kommunikatsiooni ilminguid; pakub

		keskkonna ja visuaalse kommunikatsiooni ilminguid.		välja julgeid ideid ja võimalikke lahendusi.
7) püstitab iseseisvalt loomingu- ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid;	I kursus	A7-1. Vajab abi loomingu- ja uurimisülesannete püstitamisel ning lahenduste leidmisel; kavandab teoseid.	A7-2. Püstitab iseseisvalt loomingu- ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid.	A7-3. Püstitab iseseisvalt loomingu- ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid; suudab loovalt lahendada probleemseid ülesandeid; on koostööaldis ja arvestab grupiliikmete pakutud ideedega.
	II kursus	B7-1. Vajab abi loomingu- ja uurimisülesannete püstitamisel ning lahenduste leidmisel; kavandab teoseid.	B7-2. Püstitab iseseisvalt loomingu- ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid.	B7-3. Püstitab iseseisvalt loomingu- ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid; suudab loovalt lahendada probleemseid ülesandeid; on koostööaldis ja arvestab grupiliikmete pakutud ideedega.
8) rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida;	I kursus	A8-1. Rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; ei julge eksperimenteerida.	A8-2. Rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida.	A8-3. Rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida; loomisprotsessis valmib originaalselt huvitav kunstiteos.
	II kursus	B8-1. Rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi	B8-2. Rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi	B8-3. Rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi

		väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; ei julge eksperimenteerida.	väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida.	väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida; loomisprotsessis valmib originaalselt huvitav kunstiteos.
9) on oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi;	I kursus	A9-1. Oma loovates lahendustes pole alati eetiline, ei suuda alati mõista kunstniku vastutust; ei arvesta keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi.	A9-2. On oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi.	A9-3. On oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi; pakub välja erinevaid ideid probleemi lahendamiseks.
	II kursus	B9-1. Oma loovates lahendustes pole alati eetiline, ei suuda alati mõista kunstniku vastutust; ei arvesta keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi.	B9-2. On oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi.	B9-3. On oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi; pakub välja erinevaid ideid probleemi lahendamiseks.
10) esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.	I kursus	A10-1. Esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, ei oska kasutada ainealast terminoloogiat.	A10-2. Esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.	A10-3. Esitleb huvitavalt ja julgelt oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades oskuslikult ainealast terminoloogiat.
	II kursus	B10-1. Esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, ei oska kasutada ainealast terminoloogiat.	B10-2. Esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.	B10-3. Esitleb huvitavalt ja julgelt oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades oskuslikult ainealast terminoloogiat.